

Evaluering af friinstitutionsforsøg og forsøg med kollektiv afkortning

Slutevaluering

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

INDHOLD

Evaluering af friinstitutionsforsøg og forsøg med kollektiv afkortning

1	Resumé	4
2	Indledning	8
2.1	Baggrund	8
2.2	Metodisk design	10
2.3	Organisering og bemanning	11
3	Del 1: Evaluering af friinstitutionsforsøget	12
3.1	Tema 1: Fleksibilitet i AMU	12
3.2	Tema 2: Kvalitet i AMU	26
3.3	Tema 3: Markedsføring	32
4	Del 2: Evaluering af forsøg med kollektiv afkortning	40
4.1	Erfaringer fra én skole	40
4.2	Årsager til skolernes manglende deltagelse i forsøget	41
	Appendiks A – Oversigt over projekter i forsøget	43
	Appendiks B – Spørgeguide til selvevaluering	45

1 Resumé

Denne rapport sammenfatter erfaringer og resultater fra to forsøg, hhv. det etårige friinstitutionsforsøg på AMU og det toårige forsøg med kollektiv afkortning på 114 navngivne arbejdsmarkedsuddannelser. Evalueringerne er gennemført af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK).

Baggrund

Som en del af *Trepartsaftalen om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser* fra 2016 blev det besluttet at igangsætte en række initiativer til styrkelse af AMU. Blandt disse initiativer indgik de to forsøg friinstitutionsforsøget og forsøget med kollektiv afkortning.

Friinstitutionsforsøget fandt sted i 2017, hvor udvalgte skoler på baggrund af ansøgning fik dispensation fra bestemte områder af lovgivningen med henblik på at undersøge, om forsøget giver en øget fleksibilitet og styrker kvalitet og markedsføring på måder, som der ikke er mulighed for med det nuværende regelgrundlag.

Forsøget med kollektiv afkortning løber i 2017 og 2018 og giver skolerne på en række arbejdsmarkedsuddannelser mulighed for at gennemføre kollektiv afkortning af kurserne, under forudsætning af at kurserne afsluttes med en test.

Friinstitutionsforsøget er gennemført inden for rammerne af et partnerskab mellem arbejdsmarkedets parter, repræsentanter for Undervisningsministeriet og repræsentanter for Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne. Mens forsøget med kollektiv afkortning er skrevet ind i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. (BEK nr. 544 af 24.5.2017).

Resultater vedrørende friinstitutionsforsøget

Samlet set er der en række positive resultater og erfaringer inden for alle tre hovedtemaer, fleksibilitet i AMU, kvalitet i AMU og markedsføring. Skolerne vurderer generelt set, at alle frihedsgraderne har potentiale til at styrke AMU-systemets fleksibilitet og kvalitet. Der er dog forskelle både med hensyn til erfaringsgrundlaget for de forskellige delforsøg og med hensyn til, hvor entydige og positive erfaringerne er. De to forsøg med de mest entydigt positive erfaringer er dels forsøget med at hjælpe virksomhederne med tilmelding til AMU (undertema 3), dels forsøget med lokal tilpasning af AMU-kurser (undertema 4).

Tema 1: Fleksibilitet i AMU

Temaet fleksibilitet i AMU omfatter tre forskellige undertemaer, nemlig forsøg med kollektiv afkortning, friere rammer for udbud og hjælp til tilmelding.

I fire projekter er der konkrete erfaringer med kollektiv afkortning, seks projekter har udbudt kurser uden for deres geografiske dækningsområde, og i ni projekter har skolerne givet virksomhederne hjælp til tilmelding.

På tværs af de tre undertemaer er der generelt set positive evalueringer og vurderinger fra de deltagende skoler. Interview med repræsentanter for virksomhederne bekræfter i vid udstrækning skolernes vurderinger, selvom det også påpeges, at skolernes udbud i forbindelse med forsøget ikke nødvendigvis har været afgørende for at få dækket det konkrete behov for kompetenceudvikling.

- Skolerne ser et potentiale i mulighederne for større fleksibilitet og mere effektive AMU-forløb gennem muligheden for afkortede AMU-forløb, men fremhæver også, at det er administrativt besværligt, og at potentialet er størst for de store virksomheder, hvor der er et fælles grundlag for afkortning. Hertil kommer de udfordringer, der knytter sig til at sikre valide prøveformer i forbindelse med de afsluttede kurser. Det har dog ikke været en del af evalueringen at vurdere kvaliteten af de anvendte test.
- Skolerne lægger vægt på, at de friere rammer for udbud giver en fleksibilitet, der gør det nemmere at imødekomme virksomhedernes behov for kompetenceudvikling. Det er værd at bemærke, at forsøget især er anvendt af skoler med udbud, der har en snæver målgruppe, som er spredt over hele landet. Man kan derfor ikke nødvendigvis på baggrund af disse erfaringer generalisere til alle typer AMU-kurser.
- Forsøget med hjælp til tilmelding vurderes generelt set meget positivt på tværs af de deltagende skoler og de interviewede virksomheder. Det er også værd at bemærke, at alle skoler, der har fået dispensation til at yde hjælp til tilmelding, har gjort brug af dispensationen. Det indikerer, at der her er et særligt stort potentiale. Hjælp til selvhjælp er således en måde at gøre AMU-systemet mere attraktivt for virksomhederne på for herigennem at øge aktiviteten.

De tre delforsøg adskiller sig fra hinanden i forhold til, hvorvidt skolerne vurderer, at forsøgene har genereret ekstra aktivitet: Forsøget med kollektiv afkortning har kun ført en begrænset aktivitet med sig. Kun to skoler peger således på, at afkortning af kurser har været vigtigt for virksomhedernes interesse for at gøre brug af de pågældende AMU-kurser. Forsøget med udbud af kurser uden for skolens geografiske dækningsområde har på nogle skoler ført til en højere aktivitet. Der er her typisk tale om kurser inden for smallere brancheområder, hvor det større geografiske område bidrager til større volumen. Endelig vurderer de fleste af de skoler, der har afprøvet forsøget med hjælp til tilmelding, at dette har bidraget til en højere aktivitet.

Tema 2: Kvalitet i AMU

Temaet kvalitet i AMU omfatter undertemaet lokal tilpasning af AMU-kurser på fast-track. Skolerne får med dette forsøg mulighed for at sammensætte og kombinere delelementer af eksisterende kurser. I alt seks skoler har gjort brug af dispensationen til at udbyde lokalt tilpassede kurser på fast-track.

Skolerne vurderer overordnet forsøget som en succes, der tilvejebringer en højere grad af fleksibilitet og effektivitet i forhold til at imødekomme virksomhedernes efterspørgsel efter målrettet kompetenceudvikling. Dette understøttes af en virksomhedsrepræsentant, der understreger betydningen af et målrettet opkvalificeringsforløb, der i høj grad matchede det konkrete behov med hensyn til både form, indhold og varighed.

Skolerne peger på fleksibilitet og effektivitet som forhold, der tilsammen kan øge kvaliteten af AMU og i højere grad imødekomme virksomhedernes efterspørgsel. Skolerne vurderer:

- At den øgede fleksibilitet i forhold til at sammensætte AMU-mål med en evt. afkortning af den normerede tid i højere grad imødekommer virksomhedernes behov for opkvalificering
- At den hurtige behandlingstid med hensyn til forslag til nye AMU-mål betyder, at skolerne hurtigt og effektivt kan udbyde kurser til virksomheder, der til tider står med et presserende behov for opkvalificering, og som ønsker hurtig afklaring angående de foreliggende muligheder.

Skolerne tilkendegiver et stort ønske om at bibeholde den fleksibilitet og effektivitet, der har været muliggjort af forsøget, og flere af skolerne udtrykker, at de ikke har kunnet imødekomme efterspørgslen efter flere tilpassede kurser i forbindelse med forsøgets afslutning.

Tema 3: Markedsføring

Skolerne er generelt set positive i deres vurdering af potentialet i at markedsføre AMU-kurser uden for eget dækningsområde og i vurderingen af betydningen af pædagogisk tilrettede målformuleringer.

Vurderingerne baserer sig dog på erfaringer fra et begrænset antal skoler: I fire projekter er der gjort konkrete erfaringer med friere markedsføring i forhold til geografisk dækningsområde, i tre projekter er der gjort erfaringer med pædagogisk tilrettede målformuleringer, og i et projekt er der gjort erfaringer med markedsføring uden for AMU's målgruppe.

Erfaringerne fra forsøget i forhold til de tre undertemaer kan sammenfattes til følgende:

- Muligheden for at markedsføre mere specialiserede kurser rettet mod små brancher uden for eget dækningsområde kan give en større volumen til gavn for både skoler og virksomheder.
- Mere målrettede formuleringer af AMU-målene i forbindelse med markedsføringen kan styrke dialogen med virksomhederne, der får lettere ved at se sig selv i AMU-udbuddene. Det er dog på det foreliggende grundlag vanskeligt at fastslå, hvilken reel betydning de omskrevne målformuleringer har for virksomhederne – og om det er omskrivningerne som sådan, der har betydning for kursusaktiviteten.
- Markedsføring uden for AMU's målgruppe har et vist potentiale, måske især når det kobles til uddannelsestilbud på videregående niveau. Det er dog et meget begrænset erfaringsgrundlag, der er, for at vurdere størrelsen af dette potentiale.

Interviewet med en virksomhedsrepræsentant om dette tema understøtter skolernes vurdering af, at en tilretning gør målene mere genkendelige, ligesom markedsføring uden for AMU-målgruppen kan være relevant, når brugen af AMU kobles til et vertikalt uddannelsesløft.

Delforsøgene med markedsføring og målretning af AMU-mål adskiller sig fra hinanden i forhold til, hvorvidt skolerne vurderer, at forsøgene har genereret ekstra aktivitet. Forsøget med markedsføring uden for skolens geografiske dækningsområde vurderes på to ud af fire skoler at have ført til en højere aktivitet, mens ingen af skolerne har oplevet en aktivitetsstigning som følge af forsøget med pædagogisk tilrettede målformuleringer.

Datagrundlag

Evalueringen bygger på selvevalueringer fra 25 af de i alt 29 projekter, der har deltaget i forsøget. I appendiks B er spørgsmålene fra selvevalueringerne gengivet. Det er altså disse spørgsmål, som evalueringen omfatter. På baggrund af de indsendte selvevalueringer er der gennemført 18 interview med projektledere og 8 interview med informanter fra virksomheder, der har haft medarbejdere på kurser i forbindelse med forsøget.

Resultater vedrørende forsøget med kollektiv afkortning

Skolerne har efter forsøgets første år næsten ikke gjort brug af muligheden for kollektiv afkortning. Den gennemførte survey blandt skolerne et år efter forsøgets start identificerede kun en enkelt skole, der havde gjort brug af muligheden. Surveyen bidrager dog med en række forhold, som skolerne peger på som årsager til, at de ikke har gjort brug af forsøget. Halvdelen af skolerne vurderer således, at virksomhederne ikke har været interesseret i afkortning, mens hver tredje skole peger på, hhv. at deltagerne ikke har haft forudsætninger for afkortning, og/eller at skolen ikke har fundet det attraktivt med afkortning.

Der er dog grund til at antage, at tidspunktet for surveyen har haft afgørende betydning for resultatet. Det kan ikke udelukkes, at flere skoler vil gøre brug af muligheden for afkortning, når efteruddannelsesudvalg og skoler er kommet længere i processen med at implementere forsøget.

Datagrundlag

Evalueringen af forsøget med kollektiv afkortning bygger på en survey rettet mod de erhvervsskoler, der udbyder uddannelser, som fremgår af AMU-bekendtgørelsens bilag 1. STUK har leveret en liste med i alt 62 skoler, som har været populationen for denne survey. Disse skoler har alle modtaget et link til et spørgeskema. I alt 26 skoler har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 42 %. Kun en af disse respondenter har gjort brug af kollektiv afkortning.

2 Indledning

2.1 Baggrund

Som en del af *Trepartsaftalen om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser* fra 2016 blev det besluttet at igangsætte en række initiativer til styrkelse af AMU. Blandt disse initiativer indgik de to forsøg friinstitutionsforsøget og forsøget med kollektiv afkortning (se aftaleteksten i tekstboksene nedenfor).

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har bedt Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) om at opsamle, analysere og sammenholde de resultater og erfaringer, som projekterne har genereret i forsøgsperioden. Rapporten her præsenterer EVA's afsluttende evaluering af de to forsøg.

2.1.1 Om friinstitutionsforsøget

Friinstitutionsforsøget giver en række uddannelsesinstitutioner mulighed for at gennemføre AMU med dispensation fra udvalgte områder af AMU-lovgivningen inden for tre forskellige temaer (fleksibilitet i AMU, kvalitet i AMU og markedsføring). Formålet med friinstitutionsforsøget er at teste, hvilke lovgivningsmæssige barrierer der står i vejen for virksomheders og medarbejderes behov for kompetenceudvikling i AMU-systemet. Samtidig er det et mål med forsøget at vurdere, om de givne dispensationer er med til at øge kvaliteten og fleksibiliteten i AMU-systemet.

Forsøget har fundet sted fra primo til ultimo 2017. I forsøget har der deltaget i alt 29 projekter, som er blevet udvalgt på baggrund af ansøgning. Forsøget er blevet igangsat i to faser med 21 projekter i første fase og 8 projekter i anden fase. Første fase blev igangsat 1. januar 2017, og anden fase blev igangsat 10. april 2017. Evalueringen af friinstitutionsforsøget er præsenteret i rapportens del 1 i kapitel 3.

Trepartsaftalen fra 2016, punkt 77, om friinstitutionsforsøg

I 2016 etableres et partnerskab mellem trepartsforhandlingernes parter og et antal uddannelsesinstitutioner med henblik på at gennemføre et "fri-institutionsforsøg". Formålet med forsøget er at få konkretiseret og testet de praktiske, økonomiske og lovgivningsmæssige barrierer, der lokalt og mellem de direkte involverede parter er for at imødekomme virksomheder og lønmodtageres ønsker til fleksibilitet og målrettethed. Partnerskabet gennemfører en afdækning af regler og barrierer, der i dag hindrer fleksibilitet i udvikling, udbud og gennemførelse af kurser efter virksomhedernes behov. På baggrund af dette gennemføres på forsøgsbasis et "fri-institutionsforsøg" på et afgrænset område i en tidsbegrænset periode, hvor udvalgte uddannelsesinstitutioner med VEU-udbud får mulighed for i fællesskab selv at forvalte rammer, vilkår og udbud. Forsøget kan også omhandle samarbejde med andre institutioner, f.eks. erhvervsakademier. Forsøget skal gennemføres inden for EU's statsstøtteregler, da der ikke må udvikles og gennemføres direkte virksomhedsspecifikke kurser, og forsøget skal desuden gennemføres inden for de muligheder, som forsøgsparagraffen i AMU-loven indebærer, hvilket betyder, at der ikke kan gennemføres forsøg med ændrede godtgørelses-satser eller ændret takst-indplacering. Forsøget forventes at bidrage med nye erfaringer, som kan være værdifulde i ekspertgruppens arbejde med udvikling af et stærkere og mere sammenhængende udbud af voksen- og efteruddannelse. Forsøget skal derfor afsluttes ultimo 2017.

2.1.2 Om forsøget med kollektiv afkortning

Forsøget med kollektiv afkortning er toårigt og løber i 2017 og 2018. Forsøget giver alle skoler på 114 arbejdsmarkedsuddannelser fordelt på ni efteruddannelsesudvalgsområder¹ mulighed for at gennemføre kollektiv afkortning for en større gruppe af deltagere eller et helt hold². Dette forudsætter, at kurserne afsluttes med en afprøvning af deltagergruppens målopfyldelse³. Se trepartsaltens beskrivelse af forsøget i boksen nedenfor. Evalueringen af forsøget med kollektiv afkortning er præsenteret i rapportens del 2 i kapitel 4.

Som led i friinstitutionsforsøget (se ovenfor) har det desuden været muligt for skolerne at søge om kollektiv afkortning på andre arbejdsmarkedsuddannelser.

Forsøget med kollektiv afkortning afskiller sig fra temaet om kollektiv afkortning under friinstitutionsforsøget, ved at det i det toårige forsøg er efteruddannelsesudvalgene, der både definerer,

1 Se bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., BEK nr. 544 af 24.5.2017, bilag 1.

2 I bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., BEK nr. 544 af 24.5.2017, står der følgende i § 17, stk. 8: "Hvis det er beskrevet over for uddannelsesstedet, at en gruppe på mindst tre deltagere i en uddannelse optaget på bilag 1 til denne bekendtgørelse i forvejen har haft anledning til at erhverve kompetencer svarende til visse af uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede mål, kan et uddannelsessted uden en forudgående konkret vurdering af den enkelte deltagers forudsætninger, jf. stk. 2, 1. pkt., afkorte uddannelsesstiden ved alene at tilrettelægge undervisning for disse deltagere i resten af målene. Undervisningen skal gennemføres inden for den i bilaget angivne periode."

3 I bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., BEK nr. 544 af 24.5.2017, står der følgende i § 21: "Hvis uddannelsesstedet i medfør af § 17, stk. 8, har afkortet uddannelsesstiden for en uddannelse optaget på listen i bilag 1, forudsætter udstedelse af uddannelsesbevis, at uddannelsesstedet med udgangspunkt i den enkelte deltagers gennemførelse af den af efteruddannelsesudvalget udviklede test anser de centralt godkendte handlingsorienterede mål for uddannelsen for opfyldt."

hvilke kurser der gennemføres forsøg med, og udvikler test til kurserne. I friinstitutionsforsøgets forsøg med kollektiv afkortning er det skolerne, der selv søger om kollektiv afkortning af kurser, og som er ansvarlige for at udvikle test til de afkortede kurser.

Trepartsaftalen fra 2016, punkt 80, om forsøg med kollektiv afkortning

Der igangsættes et 2-årigt forsøg, med afkortning af AMU-kurser (gennem afprøvning) for større kursistgrupper – evt. for hele hold. Arbejdsmarkedets parter identificerer udvalgte AMU-kurser, det skal gælde for, og udvikler evt. i samarbejde med skoler og ministeriet relevant testmateriale til disse kurser. Efter forsøgsperiodens afslutning evalueres og drøftes forsøget med arbejdsmarkedets parter.

2.2 Metodisk design

De to forsøg er blevet evalueret på hver sin måde, idet evalueringen af friinstitutionsforsøget er baseret på selvevalueringer med opfølgende interview, mens forsøget med kollektiv afkortning er baseret på en survey.

Friinstitutionsforsøget består som tidligere nævnt af 29 unikke projekter, der har haft hvert sit fokus, og som har fået dispensationer til at afprøve forskellige frihedsgrader. Et vigtigt formål i evalueringen af friinstitutionsforsøget har været at sammenfatte, hvilke resultater og erfaringer projekterne har opnået inden for og på tværs af temaer.

Kombinationen af selvevalueringer midtvejs i forsøgsperioden og ved projektets afslutning giver et vigtigt indblik i projektledernes egne refleksioner og vurderinger, mens interview med både projektledere og deltagende virksomheder giver mulighed for at nuancere, supplere og validere resultaterne fra selvevalueringen.

Formålet med forsøget med kollektiv afkortning har været at indhente skolernes samlede erfaringer med at benytte muligheden for at udbyde afkortede AMU-kurser blandt de 114 kurser fordelt på ni efteruddannelsesudvalg. Her har survey som dataindsamlingsmetode en klar styrke, fordi genstanden for evalueringen er kendt på forhånd, og antallet af skoler forventes at være større end i friinstitutionsforsøget.

2.2.1 Evalueringen af friinstitutionsforsøget

Evalueringen bygger på selvevalueringer fra 25 af de i alt 29 projekter, der har deltaget i forsøget. I appendiks B er spørgsmålene fra selvevalueringerne gengivet. Det er altså disse spørgsmål, som evalueringen omfatter. Den almindeligste grund til ikke at aflevere en selvevaluering har været, at man af forskellige grunde ikke har gennemført forsøget som planlagt.

På baggrund af de indsendte selvevalueringer er der gennemført 18 interview med projektledere og 8 interview med informanter fra virksomheder, der har haft medarbejdere på kurser i forbindelse med forsøget. Informanterne til telefoninterview er udvalgt, så interviewene primært retter

sig mod projekter, der har høstet konkrete erfaringer, og som har særligt interessante resultater, der er relevante at udbrede.

Som udgangspunkt er alle projektledere blevet kontaktet, hvis de har deltaget i forsøget, det vil sige har gjort brug af de givne dispensationer. I det omfang projektlederne har kunnet henvise til virksomhedsrepræsentanter med erfaringer fra deltagelse i forsøget, er disse blevet kontaktet. Det har dog generelt været vanskeligt at rekruttere virksomhedsrepræsentanter, der har kunnet bidrage med belysning af forsøget.

2.2.2 Evalueringen af forsøget med kollektiv afkortning

Evalueringen af forsøget med kollektiv afkortning er gennemført som en survey rettet mod de erhvervsskoler, der udbyder uddannelser, som fremgår af AMU-bekendtgørelsens bilag 1.

STUK har leveret en liste med i alt 62 skoler, som har været populationen for denne survey. Disse skoler har alle modtaget et link til et spørgeskema. I alt 24 skoler har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 38,7 %. Kun en af respondenterne har gjort brug af muligheden for kollektiv afkortning. Se nærmere om dette i kapitel 4.

Formålet med surveyen har været dels at kortlægge omfanget af forsøget på skoler og uddannelser, dels at få skolernes vurderinger af forsøgets resultater.

Det var i udgangspunktet også hensigten, at surveyen skulle suppleres med data fra VisKvalitet i forhold til de pågældende kurser, men på grund af den næsten ikke eksisterende aktivitet har dette ikke været relevant.

EVA har i samarbejde med STUK udviklet spørgeskemaet til skolerne. Da spørgeskemaet indeholdt spørgsmål om, hvorfor skolen ikke har gjort brug af muligheden for kollektiv afkortning, giver svarene på dette spørgsmål et overblik over, hvor skolerne ikke har gjort brug af kollektiv afkortning.

2.3 Organisering og bemanning

Evalueringen er gennemført i tre dele: for det første en midtvejsevaluering af friinstitutionsforsøget, der fandt sted i sommeren 2017 og med aflevering af en midtvejsrapport i september 2017. For det andet en slutevaluering af friinstitutionsforsøget, der fandt sted fra februar til april 2018. Og for det tredje en surveybaseret evaluering af forsøget med kollektiv afkortning, der fandt sted fra januar til april 2018. De to sidstnævnte er afreporteret i denne rapport, der er afleveret til Undervisningsministeriet ved udgangen af april 2018.

Projektet har været bemanded med følgende konsulenter fra EVA's VEU-enhed:

- Chefkonsulent Michael Andersen (projektleder)
- Chefkonsulent Christina Laugesen
- Konsulent Yakup Bas.

3 Del 1: Evaluering af friinstitutionsforsøget

I kapitel 3 præsenteres resultaterne fra evalueringen af friinstitutionsforsøget med særligt henblik på de tre temaer fleksibilitet, kvalitet og markedsføring med de syv tilhørende undertemaer.

3.1 Tema 1: Fleksibilitet i AMU

Temaet fleksibilitet i AMU omfatter tre forskellige undertemaer, nemlig forsøg med kollektiv afkortning, friere rammer for udbud og hjælp til tilmelding.

I fire projekter er der konkrete erfaringer med kollektiv afkortning, seks projekter har udbudt kurser uden for deres geografiske dækningsområde, og i ni projekter har skolerne givet virksomhederne hjælp til tilmelding.

På tværs af de tre undertemaer er der generelt set positive evalueringer og vurderinger fra de deltagende skoler.

- Skolerne ser et potentiale i mulighederne for større fleksibilitet og mere effektive AMU-forløb gennem muligheden for afkortede AMU-forløb, men fremhæver også, at det er administrativt besværligt, og at potentialet er størst for de store virksomheder, hvor der er et fælles grundlag for afkortning.
- Skolerne lægger vægt på, at de friere rammer for udbud giver en fleksibilitet, der i højere grad imødekommer virksomhedernes behov for kompetenceudvikling. Det er værd at bemærke, at forsøget især er anvendt af skoler med udbud, der har en snæver målgruppe, som er spredt over hele landet.
- Forsøget med hjælp til tilmelding vurderes generelt set meget positivt og med stort potentiale på tværs af de deltagende skoler og de interviewede virksomheder. Det er også værd at bemærke, at alle skoler har benyttet sig af dispensationen under dette undertema. Det indikerer, at der her er et særligt stort potentiale.

I det følgende behandler vi de tre undertemaer under hovedtemaet fleksibilitet i AMU hver for sig.

3.1.1 Undertema 1: Kollektiv afkortning

Forsøget med kollektiv afkortning har til formål at undersøge, om det kan være en af vejene til at opnå et mere fleksibelt AMU-system. Her har målet været at give skolerne mulighed for at designe og gennemføre forløb, der i højere grad retter sig mod virksomhedernes og medarbejdernes behov, end det nuværende AMU-system tillader.

Forsøget giver skolerne mulighed for at foretage en kollektiv afkortning inden for de ansøgte AMU-kurser og dermed en mulighed for at tilrettelægge kurset mere fleksibelt i forhold til målgruppens

og virksomhedernes behov. For at sikre, at alle kursister efter endt forløb har de kompetencer, som er angivet på AMU-beviset, er skolerne samtidig forpligtet til at afslutte forløbet med en test, der prøver kursisterne i hele kursusindholdet.

Der er inden for forsøgets rammer kun tre skoler, der har gennemført afkortede AMU-kurser, når der ses bort fra en skole, der først afkortede, men herefter sammen med virksomheden besluttede at gennemføre kurset uden afkortning. For to af skolerne, der har gennemført afkortede kurser, var der tale om et ønske fra virksomhederne. Den ene af disse to skoler vurderer samlet set muligheden for afkortning meget positivt og forventer, at man ad den vej vil kunne få nye kunder.

Selvom de konkrete erfaringer med afkortede forløb således er meget begrænsede, tegner der sig et generelt billede af, at skolerne ser et potentiale i mulighederne for at gennemføre afkortede forløb, særligt på de store virksomheder. De peger på to vigtige grunde:

- **Større fleksibilitet:** mulighed for at udbyde mere komprimerede og målrettede forløb, når virksomhederne ikke har tid til den fulde pakke, og når virksomhederne har medarbejdere, der har særlige forudsætninger for at gennemføre forløbet på kortere tid.
- **Mere effektive AMU-forløb:** mulighed for mere effektive forløb, når flere AMU-mål tænkes sammen og i højere grad modsvarer virksomhedernes og medarbejdernes behov. Her kan der fx spares tid, fordi praktisk introduktion og inddeling i grupper mv. kun skal afvikles én gang.

Der er dog også skoler, der oplever forsøget som mindre attraktivt, fordi det er administrativt besværligt for skolerne. Der er i projekterne gjort forskellige erfaringer med udvikling og brug af test og andre prøveformer. I to af projekterne har lærerne selv udviklet test i multiple choice-format. De pågældende skoler har været tilfredse med de anvendte test, men der er forskel på, hvilken betydning de har i forhold til udstedelse af beviser. På en skole har man en fast norm for, hvor mange spørgsmål der skal være rigtigt besvaret for at få udstedt et bevis, mens man på en anden skole lader testresultatet indgå som en del af det samlede vurderingsgrundlag. Endelig har man i et par af projekterne valgt at anvende mere praktisk orienterede prøveformer.

Tabel 3.1 giver et overblik over de projekter, der har fået dispensation med hensyn til undertemaet kollektiv afkortning.

TABEL 3.1

Projekter om kollektiv afkortning

Ansøger	Projekttitel	Afleveret selvevaluering	Har gennemført kurser under forsøget	Gennemført interview med projektleder	Gennemført interview med virksomhedsrepræsentant
AMU SYD	Fleksibilitet i AMU, kollektiv afkortning – lastsikring og stuvning af gods 45310, ergonomi 40392 og efteruddannelse af erfarne truckførere 46893	x	x	x	x
Mercantec*	AMU i autobranchen (tværgående projekt)	x	x	x	
SOSU Sjælland*	Kollektiv afkortning af kompetenceudviklingsforløb, psykiatri og pædagogisk, markedsføring af kompetenceudviklingsforløb, psykiatri og pædagogisk (tværgående projekt)	x	x	x	
Handelsfagskolen**	Kollektiv afkortning	x	x		
Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole***	Kollektiv afkortning				
Selandia***	Kollektiv afkortning				

Kilde: oversigt over projekter i friinstitutionsforsøget fra STUK med EVA's registreringer.

Note: Bemærk, at der i tabellen er anført alle de projekter, der har fået dispensation i forhold til det specifikke under-tema, og at de angivne krydser kun vedrører dette under-tema.

* Det har ikke været muligt at etablere kontakt til en relevant virksomhed.

** Handelsfagskolen har kun en enkelt gang afkortet et forløb med en dag, men blev efterfølgende enig med kunden om at gå tilbage til kursets fulde længde på to dage. Det har ikke været muligt at gennemføre interview med projektlederen.

*** Har ikke gjort brug af dispensationen.

Som det ses af tabel 3.1, er der i alt fire projekter, der har gjort konkrete erfaringer med kollektiv afkortning. Men som det ses af den næste tabel, er der samlet set tale om et begrænset antal kurser, der har gennemført afkortede kurser. Tabel 3.2 giver et overblik over de AMU-mål, der har været afkortet som en del af friinstitutionsforsøget, og aktiviteten på disse.

TABEL 3.2

Oversigt over afkortede forløb med normeret og afkortet varighed samt antal kursister, der har deltaget i de afkortede kurser

Varighed og aktivitet

Ansøger	Kursus	Normeret varighed	Afkortet varighed	Antal kursister
AMU SYD	Efteruddannelse for erfarne truckførere (46893)	2	1	166
Mercantec	Fejlfinding på sikkerhedssystemer (40666) Måleteknik og avanceret fejlfinding (40667) Kontrol og fejlfinding på CAN-bus-systemer (40671)	3	2	24
SOSU Sjælland, nu ZBC*	Arbejdet i pædagogiske døgntilbud og opholdssteder (45747) Grundlæggende arbejde i socialpsykiatri (40938) Samarbejde med pårørende til døgnanbragte unge og voksne (40627) Dokumentation og evaluering (40172) Voldsforebyggelse, konflikthåndtering og udvikling (44826) Interkulturel pædagogik (42659)	Samlet 6 gange 6 dage = 36 dage	Samlet 6 gange 5 dage = 30 dage	16
AMU SYD	Lastsikring og stuvning af gods (45310)	3	1	0
AMU SYD	Ergonomi (40392)	2	1	0
Handels-fagskolen	Sidemandsoplæring (40373)**	2	1	-

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2018.

* Ved at samle kurserne sparede man tid på introduktion og evaluering.

** Kurset blev efter aftale med kunden alligevel gennemført i sin fulde længde på to dage.

Nedenfor sammenfatter vi de vigtigste erfaringer fra projekterne.

AMU-kurset Efteruddannelse for erfarne truckførere på AMU SYD

På AMU-kurset Efteruddannelse for erfarne truckførere (46893), som er det afkortede kursus med flest deltagere, var det et klart ønske fra virksomhedens side, at kurset skulle gennemføres på en og ikke to dage.

Projektledelsen vurderer, at både kursisterne og virksomheden var meget tilfredse med det afkortede kursus, men understreger også, at en forudsætning for, at det gik så godt, var, at der var tale om erfarne chauffører. Desuden gav det en bedre udnyttelse af tiden, at kurset kunne afholdes på virksomheden i stedet for på skolen. På den måde sparede man transporttid og kunne drage fordel af, at kursisterne kendte lokaler, udstyr m.m. fra deres virksomhed.

Den ene af de to virksomheder, der leverede medarbejdere til kurset, kunne bekræfte, både at det var et klart ønske fra virksomhedens side, at kurset kun skulle vare en dag, og at de var meget tilfredse med udbyttet. Det, at kurset foregik på virksomheden, gjorde det også mere fleksibelt i forhold til at tage hensyn til skæve arbejdstider m.m. Med skifteholdsarbejde kan det være en vanskelig logistik at sende mange på kursus, samtidig med at driften ikke må blive forstyrret. Det er virksomhedens oplevelse, at kurset har haft effekt i forhold til at reducere antallet af påkørsler, hvilket også var et af kursets mål. Samlet set har virksomheden været meget tilfreds både med dialogen med skolen og med udbyttet og tilrettelæggelsen af kurset.

AMU SYD vurderer samlet set, at kollektiv afkortning har kunnet imødekomme et behov hos virksomheden, som ikke har kunnet imødekommes med de gældende regler. Uden dispensationen til at kunne gennemføre kollektiv afkortning var forløbet ikke kommet i stand. AMU SYD vurderer, at muligheden for kollektiv afkortning giver mulighed for at nå nye virksomheder fremadrettet:

Vores forventning til en kollektiv afkortning var, at vi ad den vej ville kunne få nye kunder, hvilket også er lykkedes. Vi forventer fremadrettet, at der vil være fordele ved, at skolerne kan afkorte mål kollektivt. Det er noget af den fleksibilitet, der er behov for.

Selvevaluering, AMU SYD

Faglærerne på AMU SYD har lavet deres egen test med spørgsmål, der afspejler målbeskrivelsen for kurset. Testen er udformet som en multiple choice-test med i alt ti spørgsmål, der dækker alle delmålene. Både skolen og kursisterne har været tilfredse med testen. Hvis syv ud af de ti spørgsmål er korrekt besvaret, er testen bestået. I det konkrete tilfælde bestod alle. Testen varer ca. en halv time, der går fra undervisningstiden, og har ikke medført ekstra udgifter for skolen.

AMU-kurser inden for fejlfinding m.m. på Mercantec

Skolen har samarbejdet med en virksomhed, der kun havde brug for en del af kursets indhold. Derfor gav afkortningen der god mening. Selvom kunden har været tilfreds med det afkortede kursus og den fleksibilitet, det har givet, er skolen helst fri for at gentage det, fordi det opleves som administrativt tungt. I den forbindelse peger skolen på, at man har skullet ansøge separat og argumentere for hver enkelt afkortning, og at der skal udvikles test for at dokumentere de opnåede kompetencer.

Lærerne på Mercantec har selv udviklet et multiple choice-spørgeskema, der er blevet brugt til at teste kursisterne. Testen er imidlertid kun en del af grundlaget for at vurdere, om en kursist har bestået kurset og kan få udstedt et bevis. Både skolen og kursisterne har været tilfredse med testen.

Pakke af AMU-kurser inden for pædagogik og psykologi på ZBC

Pakken bestod af seks AMU-kurser (se tabel 3.2) med en samlet normeret varighed på 36 dage. Da kurserne blev samlet og markedsført som en pakke, kunne man spare tid på indledning og afslutning og evaluering af de enkelte uddannelsesmål. På den måde sparede man seks dage og kunne gennemføre hele pakken på 30 dage.

Der har været i alt 16 kursister på holdet, men projektlederen vurderer ikke, at varigheden som sådan har haft nogen væsentlig betydning for interessen for kurset, hverken fra virksomhedernes eller deltagernes side. Afkortningen er ikke et resultat af en dialog med virksomhederne. Det er i stedet et resultat af interne overvejelser på skolen om, hvordan man tilrettelægger et mere sammenhængende kompetenceudviklingsforløb bedst muligt.

Der er ikke blevet udviklet en særlig test i forbindelse med kursuspakken. I stedet har man evalueret på samme måde, som man plejer at gøre.

AMU-kurset Sidemandsoplæring på Handelsfagskolen

Sidemandsoplæring (40373) er en enkelt gang blevet afkortet med en dag, men efterfølgende forlænget til normal længde, fordi skolen og virksomheden på baggrund af kursisternes tilbagemeldinger vurderede, at et ikke afkortet kursus bedre kunne leve op til uddannelsesbehovet.

Kursisterne testes med praktiske opgaver, hvor der løbende gives feedback fra kursuslederne. Skolen er tilfreds med denne dialogbaserede testform, som er integreret i undervisningen. Alle deltagere får dog udstedt et bevis for deltagelse i kurset.

3.1.2 Undertema 2: Friere rammer for udbud

En anden vej, der har været afprøvet for at opnå mere fleksibilitet i AMU, er muligheden for friere rammer for udbud. Projekter under dette undertema har haft mulighed for at udbyde AMU inden for et større geografisk dækningsområde, end skolen i udgangspunktet er godkendt til. Målet er at teste, om et friere udbud af AMU kan være med til at gøre AMU mere fleksibelt i forhold til virksomheders og medarbejderes behov. Bemærk, at der er en tæt sammenhæng mellem dette undertema og undertema 5 om friere rammer for markedsføring. Vi vender tilbage til undertema 5 i afsnit 3.3.1.

Generelt set vurderer skolerne både resultater og erfaringer fra forsøget positivt. De lægger især vægt på, at de friere rammer for udbud giver en fleksibilitet, der i højere grad imødekommer virksomhedernes behov for kompetenceudvikling. De to interviewede virksomhedsrepræsentanter vurderer begge forløbet positivt. En virksomhed bekræfter billedet af udækkede behov, mens en anden virksomhed vurderer udbuddet som tilstrækkeligt. Her er udfordringen snarere at navigere i et stort og uoverskueligt udbud og få tilrettelagt et forløb, der matcher virksomhedens behov.

Det er dog værd at bemærke, at der i projekterne hovedsageligt er udbudt kurser med et mere snævert kundegrundlag, og at resultaterne derfor ikke umiddelbart kan generaliseres til hele AMU-udbuddet, herunder kurser med stor aktivitet i hele landet.

Tabel 3.3 giver et overblik over de ni projekter, der har fået mulighed for at udbyde AMU i et større geografisk område i løbet af hele projektperioden.

TABEL 3.3

Projekter om friere rammer for udbud

Ansøger	Projekttitel	Afleveret selvevaluering	Har gennemført kurser under forsøget	Gennemført interview med projektleder	Gennemført interview med virksomhedsrepræsentant
Dalum Landbrugsskole	Lettere adgang til AMU-kurser	x	x	x	x
Tietgen Kompetencecenter	En indgang til kompetencegivende lederuddannelse på AMU, AU og diplom (tværgående projekt)	x	x	x	x
SOSU Sjælland*	Markedsføring af demensvejlederuddannelsen i hele landet	x	x	x	
UC SYD*	Projekt Plejefamiliernes Grunduddannelse (tværgående projekt)	x	x	x	
Nordjyllands landbrugsskole – Lundbæk**	Fleksibilitet og ny brugervenlig tilgang til AMU-kurser	x	x		
EUC Lillebælt***	Reel viden om AMU tilpasset de potentielle brugeres behov (tværgående projekt)	x	x		
Mercantec****	AMU i autobranschen (tværgående projekt)	x			

Ansøger	Projekttitel	Afleveret selvevaluering	Har gennemført kurser under forsøget	Gennemført interview med projektleder	Gennemført interview med virksomhedsrepræsentant
Niels Brock****	Den Grundlæggende Lederuddannelse med ECTS-point, blended learning og case/test-arbejde (tværgående projekt)				
EUC Syd****	Automation 4.0 og intro til ny teknologi og ledelse heraf (tværgående projekt)				

Kilde: oversigt over projekter i friinstitutionsforsøget fra STUK med EVA's registreringer.

Note: Bemærk, at der i tabellen er anført alle de projekter, der har fået dispensation i forhold til det specifikke under-tema, og at de angivne krydser kun vedrører dette under-tema.

* Det har ikke været muligt at etablere kontakt til en relevant virksomhed.

** Det har ikke været muligt at etablere kontakt til hverken projektleder eller virksomhed.

*** Selvevalueringsrapporten blev afleveret for sent i processen i forhold til at gennemføre interview.

**** Skolen har ikke gjort brug af dispensationen.

Seks af de ni skoler har gjort sig konkrete erfaringer med at udbyde kurser uden for det geografiske dækningsområde i forsøgsperioden, jf. tabel 3.3. Mercantec, Niels Brock og EUC Syd har valgt ikke at gøre brug af den givne dispensation og har dermed ikke udbudt kurser uden for skolens dækningsområde.

Samlet set er skolernes vurderinger af forsøget positive. Fem ud af seks skoler med konkrete erfaringer vurderer, at de ændrede rammer for udbud har kunnet imødekomme behov hos virksomheder og medarbejdere, som ikke kunne imødekommes af andre udbydere. Dalum Landbrugsskole beskriver det således:

Det er vores opfattelse, at de friere rammer har givet positive erfaringer. Landbrugsområdet er et meget lille område, og som følge heraf er der ikke plads til ret mange aktører. Vi har kunnet tilbyde kurser i områder, hvor vi ikke tidligere måtte operere, og da vores aktivitet ikke kunne erstattes af anden udbyder, har vi kunnet tilgodese et område, som ikke hidtil kunne være dækket.

Selvevaluering, Dalum Landbrugsskole

De to virksomhedsrepræsentanter bekræfter dette billede og er begge meget tilfredse med hhv. den øgede tilgængelighed af relevante kurser og muligheden for at bruge elementer fra både AMU og AU i et lederudviklingsforløb. Virksomhedsrepræsentanten fra landbrugsområdet beskriver det således:

Det er perfekt, at Dalum Landbrugsskole vil påtage sig opgaven. [...] Når det kører via en AMU-udbyder, er det mere specifikt og målrettet.

Interview med virksomhedsrepræsentant

Tabellen nedenfor giver overblik over de kurser, der er blevet udbudt under temaet friere rammer for udbud i hele projektperioden.

TABEL 3.4

Kurser udbudt uden for skolens geografiske dækningsområde

Ansøger	Udbudte kurser	Udbuds- område	Aktivi- tets- stig- ning	Markedsføring
UC SYD	Low arousal (561423, 48390-4002) Neuropædagogik (561423, 44859-402) Neuropædagogik (44859).	Næst- ved, Skan- derborg	Ja	Brochure, medlems- blad, sociale medier (Facebook)
Tietgen	Ledelse og samarbejde (47753) Medarbejderinvolvering (47750) Situationsbestemt ledelse (47755) Ledelse på afstand (48372) Ledelse af forandringsprocesser (43572)	Glad- saxe	-	AMU-kurs.dk Ledelsesakademiets hjemmeside Bedstpraksisledelse.dk
Dalum Landbrugs- skole	Planteproduktion i landbruget, ajourføring (45307) Produktionsstrategier i landbruget (44980) Kvægproduktion, ajourføring (45303) Svineproduktion, ajourføring (45302) Sprøjtecertifikat, opfølgningskursus (40837)	Lands- dæk- kende	Ja	Skolens hjemmeside
EUC Lille- bælt	Produktionskemi for operatører (44216) Kemikalieklassificering og mærkning for operatø- rer (46891)	Lolland- Falster	Nej	Kurserne blev ikke mar- kedsført, men igangsat som følge af en konkret forespørgsel
Nordjyl- lands Land- brugsskole	Svineproduktion, ajourføring (45302) Svineproduktion, fodring (45301) Produktionsstrategier i landbruget, sprøjteopføl- gning (44980)	Ikke an- givet	Ja	Efteruddannelse.dk og lokale landboforenin- ger
SOSU Sjæl- land, nu ZBC	Arbejdet i pædagogiske døgntilbud og opholdsste- der (45747) Grundlæggende arbejde i socialpsykiatri (40938) Samarbejde med pårørende til døgnanbragte unge og voksne (40627) Dokumentation og evaluering (40172) Voldsforebyggelse, konflikthåndtering og udvikling (44826) Interkulturel pædagogik (42659)	Lands- dæk- kende	Nej	Direkte mail til landets private døgninstitutio- ner og opholdssteder

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2017/EVA 2018.

Som det fremgår af tabel 3.4, vurderer halvdelen af skolerne med erfaringer, at de friere rammer for udbud har ført til en aktivitetsstigning.

SOSU Sjælland er en af de skoler, der ikke har oplevet en aktivitetsstigning som følge af forsøget. Skolen har følgende refleksioner over den begrænsede aktivitet trods interesse og efterspørgsel fra medarbejdere på døgninstitutioner og opholdssteder:

Det er tydeligt, at vores målgruppe ikke er vant til at rejse langt for at deltage i efteruddannelse. [...] Vi havde mange positive tilbagemeldinger på vores henvendelse, som var en direkte mail til døgninstitutioner og opholdssteder, men de konkrete tilmeldinger til forløbet var desværre ikke i samme målestok.

Selvevaluering, SOSU Sjælland

Erfaringen er central, fordi den viser, at det til trods for et oplevet behov alligevel kan være en ud-
fordring at samle deltagere på tværs af et stort geografisk område.

Skolerne med erfaringer angiver forskellige årsager til deltagelsen i forsøget med at udbyde kurser uden for det geografiske dækningsområde, fx generelt stor efterspørgsel efter de udbudte kurser, behov for at udbyde i et bredere geografisk område for at samle hold (specialiserede kurser med et snævert kundegrundlag) eller muligheden for at imødekomme konkrete henvendelser fra enkelt-virksomheder.

Skolernes vurdering af potentialet i forsøget afhænger af, hvor vigtige de friere rammer for udbud har været for skolernes kerneforretning. De skoler, der har et meget specialiseret udbud, evaluerer derfor naturligt forsøget mere positivt – mens øvrige skoler hæfter sig ved en bedre mulighed for at kunne honorere virksomhedernes ønsker. Et eksempel på det sidste ses af følgende citat:

Det har ikke givet de store nye erfaringer, men forsøget har resulteret i, at virksomheden fik opfyldt sit behov i forhold til konkrete AMU-kurser og kompetenceudvikling.

Selvevaluering, EUC Lillebælt

Det er således et vigtigt resultat fra evalueringen, at skolerne selv peger på, at potentialet i forsøget er størst, når kundegrundlaget er spredt over hele landet, eller i de tilfælde, hvor skolerne selv vurderer, at de tilbyder et særligt målrettet produkt, som ikke kan genfindes hos andre udbydere.

Forsøget giver altså kun i begrænset omfang viden om, hvilke fordele og ulemper der kunne være ved friere udbudsret på AMU-kurser mere generelt, herunder både fordele som fx større fleksibilitet og mulige udfordringer, fx med at samle hold eller koordinere aktiviteten på tværs af skoler med udbudsret.

Skolerne har generelt set informeret om udbuddet til de øvrige skoler, men kun i begrænset omfang direkte koordineret udbuddet. Kun en enkelt af de seks skoler med konkrete erfaringer har koordineret udbuddet med andre udbydere. Flere skoler har dog været i dialog og informeret de øvrige udbydere om kurserne, og en enkelt skole forventer at koordinere udbuddet med de øvrige skoler fremadrettet.

Ingen skoler har oplevet negative reaktioner fra andre udbydere. De fleste skoler (fire ud af seks) angiver, at de slet ikke har modtaget reaktioner fra de øvrige skoler, en skole har oplevet positive og interesserede tilbagemeldinger, mens en skole har oplevet spørgsmål vedrørende udbudsretten fra en anden udbyder.

3.1.3 Undertema 3: Hjælp til tilmelding

Det sidste undertema under hovedtemaet om fleksibilitet i AMU er temaet hjælp til tilmelding. Her er der mulighed for at afprøve nye former for vejledning og hjælp til virksomhederne ved tilmelding til AMU og ansøgning om VEU-godtgørelse uden forpligtigelse til at opkræve betaling fra virksomhederne. Målet har været at teste, om friere rammer for hjælp til tilmelding kan bidrage til at styrke virksomhedernes tilgang til og oplevelse af AMU.

Samlet set vurderer et flertal af skolerne, at der er et stort potentiale i at yde en bedre service over for virksomhederne i form af gratis hjælp til tilmelding, om end antallet af virksomheder, der er serviceret, og hjælpen, der ydes, varierer meget.

Citatet nedenfor illustrerer de generelle vurderinger af forløbet hos EUC Lillebælt, hvor hjælpen kun har været givet til få virksomheder:

Projektet har skabt et bedre grundlag for samspil mellem virksomhed, EUC Lillebælt og AMU-systemet med mulighed for at hjælpe virksomheden med tilmelding i en presset situation. Virksomheden og de medarbejdere, som har fået hjælpen, har givetvis følt, at EUC Lillebælt inden for AMU har været mere imødekommende og hjælpsom, end de tidligere har oplevet.

Selvevaluering, EUC Lillebælt

Flere skoler fremhæver også potentialet i mere permanent at varetage en form for mini-HR-funktion for de små og mellemstore virksomheder. Særligt med henblik på at sørge for, at recertificeringer automatisk planlægges af skolen, så virksomheden slipper for at holde øje med regelændringer og tidspunkter for recertificeringerne. I de tilfælde bruges forsøget som et afsæt for mere strategisk uddannelsesrådgivning af virksomhederne.

Det har været vores ambition at erstatte den kedelige rådgivning om regler, betjening af portalen Efteruddannelse.dk og ansøgning om godtgørelse med en langt mere indholdsrig og værdiskabende dialog om uddannelse og fastholdelse af virksomhedernes medarbejdere.

Selvevaluering, AMU-Vest

Det er dog også et klart resultat fra selvevalueringen, at arbejdet med at indhente fuldmagter og diverse dokumenter i de tilfælde, hvor skolen klarer hele tilmeldingsarbejdet, er ressourcekrævende i begyndelsen, og flere skoler angiver, at det har været mere krævende end forventet at yde hjælp til tilmelding, og at det tager tid at få de administrative procedurer på plads.

Også virksomhederne understreger, at den administrative byrde virker overvældende i starten, når skolerne overtager alle dele af det administrative arbejde. Gevinsterne overskygger dog langt besværet, og alle virksomheder er meget tilfredse med ordningen. De understreger dog også behovet for en direkte og tillidsfuld kontakt til skolen, fordi fejl i administrationen kan have økonomiske konsekvenser for virksomhederne.

Tabellen nedenfor giver et overblik over de projekter, der har fået dispensation til at give en udvidet hjælp til tilmelding, og hvilke projekter der har bidraget med supplerende viden gennem interview.

TABEL 3.5

Projekter om hjælp til tilmelding

Ansøger	Projekttitel	Afleveret selvevaluering	Konkret erfaring med at yde hjælp til virksomheder under forsøget	Gennemført interview med projektleder	Gennemført interview med virksomhedsrepræsentant
AMU Nordjylland	Styrket efteruddannelse til transportbranchen	x	x	x	x
AMU-Vest	Implementering af Full-service-koncept	x	x	x	x
TEC	Bedre virksomhedsservice	x	x	x	x
EUC Nordvest*	1) Nem tilmelding for små virksomheder 2) Markedsføring med pædagogisk omskrivning af AMU-målbeskrivelser (tværgående projekt)	x	x	x	
Nordjyllands landbrugsskole – Lundbæk*	Fleksibilitet og ny brugervenlig tilgang til AMU-kurser	x	x	x	
Selandia*	Tilmeldingsprocedurer	x	x	x	
UC SYD*	Projekt Plejefamiliernes Grunduddannelse (tværgående projekt)	x	x	x	
EUC Lillebælt**	Reel viden om AMU tilpasset de potentielle brugeres behov (tværgående projekt)	x	x		
Dalum Landbrugsskole***	Lettere adgang til AMU-kurser	x	x		

Kilde: oversigt over projekter i friinstitutionsforsøget fra STUK med EVA's registreringer.

Note: Bemærk, at der i tabellen er anført alle de projekter, der har fået dispensation i forhold til det specifikke under-tema, og at de angivne krydser kun vedrører dette under-tema.

* Det har ikke været muligt at etablere kontakt til en relevant virksomhed.

** Selvevalueringsrapporten blev afleveret for sent i processen i forhold til at gennemføre interview.

*** Interview med projektleder om andet under-tema.

Som det fremgår af tabel 3.5, har i alt ni skoler deltaget i forsøget med at yde gratis hjælp til tilmelding. Samtlige projekter under hjælp til tilmelding har afleveret selvevaluering og haft konkrete erfaringer med at yde hjælp til virksomhederne i forsøgsperioden.

Tabel 3.6 giver et summarisk overblik over skolernes vurdering af efterspørgslen efter hjælp til tilmelding, antallet af virksomheder, der har modtaget hjælp, og skolernes vurdering af, om forsøget har genereret en højere aktivitet.

TABEL 3.6

Resultater i projekter med hjælp til tilmelding

Ansøger	Primære brancher, som hjælpen har været rettet mod	Vurdering af efterspørgsel	Antal virksomheder, der har fået hjælp	Har forsøget genereret en højere aktivitet?
Dalum Landbrugs-skole	Landbruget	Svagt stigende interesse blandt enkeltmandsvirksomheder og smv'er i forhold til tidligere	Ikke angivet (ved midtvejsevaluering skønnet til 53 virksomheder)	Ja
AMU Nordjylland	Transport og logistik	Behov hos smv'er	41 (736 ansatte)	Ja (20 % stigning som følge af forsøget, men fald i antallet af AMU-kurser til ledige)
AMU-Vest	Transport, byggeri/entreprenører, stilladsområdet og fremstillingsindustri	Behov hos smv'er – virksomhederne anser det som særdeles positivt og værdiskabende	43 virksomheder (677 ansatte)	Ja
Selandia	Transport og det grønne område – på sigt også metal og industri	Behov hos smv'er	25	Nej
TEC	Transport	Interesse hos både små og store virksomheder	18 (1.400 ansatte) + 1 virksomhed på Aarhus TECH	Ja (stigning i AMU-aktiviteten på 6,2 %)
EUC Nordvest	Kurser inden for transport og svejsning	Ikke muligt at opgøre	35-40 virksomheder og 10-15 privatpersoner	Øget aktivitet i perioden, men svært at isolere effekten til forsøget
EUC Lillebælt	Ikke angivet	Ikke særligt stor	5	Ja, hos en virksomhed var hjælpen udslagsgivende
UC SYD	Det socialpædagogiske område	Stor interesse	104	Ja (20 % flere kurser)
Nordjyllands landbrugsskole – Lundbæk	Landbruget	Ikke muligt at opgøre	Næsten ingen	Ja

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2018, og interview med projektledere.

Som det fremgår af tabel 3.6, så oplever et flertal af skolerne (seks ud af ni skoler), at der er stor interesse for at få hjælp til tilmelding blandt virksomhederne, særligt hos de små og mellemstore virksomheder. To har ikke registreret antallet af henvendelser fra virksomheder, og en enkelt skole oplever interessen som begrænset. Alle skoler kan dog se et potentiale i muligheden for at give hjælp til de virksomheder, der måtte have et behov.

Skolerne har hjulpet mellem 5 og 104 virksomheder i forsøgsperioden. Der er dog forskel på, hvorvidt skolerne primært har rettet hjælpen mod små og mellemstore virksomheder, mod store virksomheder eller mod begge målgrupper. Ligesom der er forskelle med hensyn til, hvor omfattende hjælp skolerne har ydet.

Fem ud af otte skoler vurderer, at hjælp til tilmelding har givet en aktivitetsstigning, én skole er usikker på, om en stigning skyldes hjælp til tilmelding, og to skoler vurderer ikke, at hjælpen har givet sig udslag i øget aktivitet.

Afsnittet nedenfor udfolder erfaringer med full-service-konceptet, set fra både skolernes og virksomhedernes perspektiv.

Erfaringer med full-service-koncepter på AMU-Vest, AMU Nordjylland og TEC

Tre skoler (AMU-Vest, AMU Nordjylland og TEC) har implementeret det, AMU-Vest betegner som et full-service-koncept, hvor skolen overtager al administration og har en koordinatorfunktion, der fx består i, at alle certifikater vedligeholdes, at kompetencefondsmidler søges, og at tilmelding til kurser foregår let og smidigt.

Alle tre skoler vurderer, at der er store potentialer i funktionen, både i forhold til at gøre AMU mere attraktivt for virksomhederne og i forhold til at hjælpe skolerne med den strategiske uddannelsesplanlægning.

AMU-Vest og TEC bruger full-service-konceptet som en mulighed for at få tættere dialog om uddannelse mellem skole og virksomhed og synliggøre værdien i uddannelse.

AMU-Vest beskriver årsagen til at gå i gang med forsøget således:

Vi kastede os ud i forsøget, fordi det efterhånden gik op for os, at vi over tid mistede en stor del af vores kunder. Hen ad vejen gik det op for os, at hele rådgivnings- og digitaliseringsprocessen var blevet så digitaliseret, at vi mistede kontakten til virksomhederne i forhold til at give dem en ordentlig rådgivning og en ordentlig snak om strategisk brug af kompetenceudvikling.

Selvevaluering, AMU-Vest

TEC har lignende overvejelser om at få den strategiske og håndholdte vejledning frem gennem projektet:

Vi har valgt at håndbære markedsføringen via vores opsøgende konsulent. Fordi man så får den generelle snak om efteruddannelse. [...] Vi må formode, at der er en grund til, at AMU ikke bliver brugt så meget, som man gerne så. Værdien af at få uddannelse er måske ikke helt up front i brancher med mange kortuddannede. Så her er der et behov for at tage virksomheden med på en rejse. Tillid og relationer har været kodeord for os.

Interview, TEC

For AMU Nordjylland har friinstitutionsforsøget været en mulighed for at tilbyde samme produkt med private udbyderes serviceniveau over for virksomhederne og dermed konkurrere på mere lige vilkår:

Vi valgte at deltage, fordi vi jo også har private udbydere inden for transport og logistik. Og de har gennem flere år givet den service til branchen. Så her har vi følt os lidt udkonkurreret. [...] Vi kunne mærke på markedet, at det var noget, de tillagde betydning og gerne ville have.

Interview, AMU Nordjylland

Alle tre skoler har generelt set meget positive vurderinger af forsøget og ser gerne muligheden gjort permanent. AMU Nordjylland opsummerer fordelene i ordningen således:

Markedet efterspørger helt klart denne service fra AMU-skolerne. Flere virksomheder har ikke fuldt overblik over medarbejdernes lovpligtige certifikater. Flere virksomheder søger ikke VEU-godtgørelse, befordring og kompetencefondsmidler. Udgiften til den gratis tilmeldingsservice bliver tjent hjem via meraktivitet og øvrige fordele ved tættere samarbejde med virksomhederne.

Selvevaluering, AMU Nordjylland

Der er dog også opmærksomhedspunkter i tilknytning til samarbejdet fra både skolars og virksomheders side. For skolerne handler det om at finde den rette balance i hjælpen og ikke overtage funktioner, som virksomheden bedst varetager selv. Og for virksomhederne er det vigtigt at sikre, at skolen har den nødvendige detailviden om virksomhederne og mulighederne for refusion via kompetencefondsmidler, så virksomheden ikke går glip af økonomisk compensation.

De tre virksomhedsrepræsentanter, der har benyttet hjælp fra hhv. AMU-Vest, AMU Nordjylland og TEC, er dog generelt set meget positive over for ordningen. De fremhæver, både at de er blevet mere flittige brugere af AMU-systemet, og at de har fået øjnene op for nye kurser, der kan optimere driften eller minimere omkostninger. Samtidig slipper de for en masse administrativt arbejde.

Jeg kan ikke sige andet end, at samarbejdet har været godt. Det har fungeret rigtig godt. Afklaringerne er blevet tilpasset til vores system og til, hvornår vi har haft tid.

Interview, virksomhedsrepræsentant

En virksomhed lægger også stor vægt på værdien af den personlige kontakt til en konsulent på skolen.

Den personlige kontakt er vigtig – så man ved, at der er en, der har hånd i hanke med tingene. Jeg ved godt, at TEC skal køre en virksomhed, men jeg fornemmer også, at de også gerne vil gøre det nemt for os og lytte til vores behov og interesser.

Interview, virksomhedsrepræsentant

Virksomhederne oplever dog også, ligesom skolerne, at etableringen af de administrative forudsætninger for hjælp til tilmelding er administrativt besværlig, men at gevinsten bagefter er rigtig stor.

Alle chaufførerne skulle skrive under og lave en samtykkeerklæring. Det stejlede jeg lidt over i starten, men fik det så gjort. Og nu kører det altså bare. Det spiller sgu!

Interview, virksomhedsrepræsentant

3.2 Tema 2: Kvalitet i AMU

Temaet kvalitet i AMU omfatter undertemaet lokal tilpasning af AMU-kurser på fast-track.

Formålet med projekterne under temaet kvalitet i AMU er at undersøge, om der er lovgivningsmæssige barrierer for, at kvaliteten i AMU kan styrkes yderligere end, hvad systemet giver mulighed for i dag.

Forsøget, der giver skolerne mulighed for at udbyde lokalt tilpassede AMU-kurser på fast-track, er et af de projekter i friinstitutionsforsøget, hvor der er størst erfaringsgrundlag, idet seks skoler har gennemført kurser under forsøget.

Skolerne vurderer overordnet set, at de har opnået positive resultater i forsøget, og at forsøget har givet dem et vigtigt værktøj i forhold til at imødekomme virksomhedernes behov. Skolerne oplever en øget fleksibilitet i forhold til at kunne sammensætte AMU-mål med en evt. afkortning af den normerede tid, og at de hurtigt og effektivt kan udbyde målrettet kompetenceudvikling på baggrund af den afkortede behandlingstid med hensyn til forslag til nye sammensætninger af AMU-mål.

3.2.1 Undertema 4: Lokal tilpasning af AMU-kurser på fast-track

For at styrke kvaliteten af AMU har der været forsøg med lokal tilpasning af AMU-kurser på fast-track. Målet med dette forsøg har været, at skolerne på baggrund af en lokal tilpasning af AMU og en hurtigere godkendelsesproces i højere grad kan imødekomme virksomheders og medarbejderes behov for efteruddannelse.

Forsøget giver skolerne mulighed for at udvikle og gennemføre AMU-mål, som er tilpasset lokale behov. Skolerne får med dette forsøg mulighed for at sammensætte og kombinere delelementer af eksisterende kurser, således at kursisterne opnår en ny kombination af delkompetencer, der er tilpasset lokale behov. Skolerne får ligeledes mulighed for at udbyde forløb, som kan være kortere end den normerede varighed. STUK tilbyder som en del af forsøget at screene forslag om sammensatte lokale mål inden for seks arbejdsdage. Til sammenligning er der en behandlingsfrist på seks uger for ansøgninger om helt nye mål, og ansøgninger kan kun indsendes af efteruddannelsesudvalgene.

Skolerne vurderer overordnet forsøget som en succes, der tilvejebringer en højere grad af fleksibilitet og effektivitet i forhold til at imødekomme virksomhedernes efterspørgsel efter målrettet kompetenceudvikling. Skolerne peger på to centrale forhold, der tilsammen vurderes at øge kvaliteten af AMU og gør det lettere at imødekomme virksomhedernes efterspørgsel:

1. **Fleksibilitet.** Skolerne vurderer, at den øgede fleksibilitet i forhold til at sammensætte AMU-mål med en evt. afkortning af den normerede tid betyder, at de i højere grad kan udbyde målrettede AMU-kurser, der imødekommer virksomhedernes behov for opkvalificering.
2. **Effektivitet.** Skolerne vurderer, at den hurtige behandlingstid med hensyn til forslag til nye AMU-mål er fremmende for, at de hurtigt og effektivt kan udbyde kurser til virksomheder, der til tider står med et presserende behov for opkvalificering, og som ønsker hurtig afklaring angående de foreliggende muligheder.

Skolerne tilkendegiver et stort ønske om at bibeholde den fleksibilitet og effektivitet, der har været muliggjort af forsøget, og flere af skolerne udtrykker, at de har været nødsaget til at afvise forespørgsler om flere tilpassede kurser i forbindelse med forsøgets afslutning.

Tabel 3.7 nedenfor giver et overblik over de projekter, der har fået dispensation til at udbyde lokalt tilpassede AMU-kurser på fast-track.

TABEL 3.7

Oversigt over projekter med lokal tilpasning af AMU-kurser på fast-track

Ansøger	Projekttitel	Afleveret selvevaluering	Har gennemført kurser under forsøget	Gennemført interview med projektledere	Gennemført interview med virksomhedsrepræsentant
Social- og Sundhedsskolen Esbjerg	Netværksinddragelse – demens	x	x	x	x
Niels Brock*	Den grundlæggende lederuddannelse med ECTS-point, blended learning og case-/testarbejde (tværgående projekt)	x	x	x	
Selandia*	Selandia – lokal tilpasning	x	x	x	
TEC*	Fleksibel og hurtig efteruddannelse på flyvedligeholdelsesområdet og transportlogistikuddannelserne	x	x	x	
SOSU Aarhus*	Lokal tilpasset kompetenceudvikling for dagplejere	x	x	x	
EUC Lillebælt**	Reel viden om AMU og tilpasset de potentielle brugeres behov (tværgående projekt)	x	x		
AMU Nordjylland*	Fokus på serviceturisme	x		x	
Mercantec***	Klar til fremtidens IT-kompetencer (tværgående projekt)				
Tradium***	Fra AMU til AU				
Aalborg Handelsskole***	Teknisk anvendelse af et IT-bogføringssystem				

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2018.

Note: Bemærk, at der i tabellen er anført alle de projekter, der har fået dispensation i forhold til det specifikke under-tema, og at de angivne krydser kun vedrører dette under-tema.

* Det har ikke været muligt at etablere kontakt til en relevant virksomhed.

** Selvevalueringsrapporten blev afleveret for sent i processen i forhold til at gennemføre interview.

*** Har ikke gjort brug af dispensationen.

Som det fremgår af tabellen, har seks ud af ti skoler, der har fået dispensation til at udbyde lokalt tilpassede kurser på fast-track, konkrete erfaringer med at gennemføre lokalt tilpassede AMU-kurser på fast-track. På baggrund af dette er der gennemført interview med seks skoler og med en virksomhedsrepræsentant.

Tabel 3.8 giver et overblik over de kurser, der er udbudt og gennemført som lokalt tilpassede AMU-kurser på fast-track. Tabellen indeholder desuden information om de virksomheder, kurserne har været udbudt for, antallet af kursister på de gennemførte kurser samt skolernes og virksomhedernes vurdering af kurserne og rammerne for forsøget.

TABEL 3.8
Kurser udbudt som lokalt tilpassede AMU-kurser på fast-track

Ansøger	Udbudte kurser	Kursus udbudt for	Antal kursister, der har deltaget i kurset	Tilfredsheden hos virksomheder og medarbejdere	Vurdering af, om virksomheders behov i højere grad imødekommes
EUC Lillebælt	Sikkerhed og miljø ved stoffer og kemikalier (47990)	Rockwool	48	Tilfreds med indhold og længde	Ja
Niels Brock	Præsentationsteknik og formidling af ledelsesinfo (48557)	Vallensbæk Kommune	11	Tilfredshed blandt deltagerne og virksomhederne – målet om et vertikalt uddannelsesløft med afsæt i AMU blev indfriet	Ja, kan i højere grad matche efterspørgslen med en mere fleksibel tilrettelæggelse af kurserne
Selandia	Styret drift for produktionsmedarbejdere (48533)	OKNygaard	60	Ja, virksomheden oplever en større grad af fleksibilitet. Større genkendelighed og match mellem udbud og behov	Ja, ikke muligt uden rammerne i forsøget
Social- og Sundhedsskolen Esbjerg	Demens – medborgerskab og cívilsamfundet	Esbjerg Kommune	80	Stor tilfredshed hos virksomhed og medarbejdere i forhold til udbyttet og graden af match mellem udbud og behov	Ja, kurset var særligt tilrettelagt virksomhedens behov
SOSU Aarhus	Pædagogisk arbejde (2629)	Favrskov og Samsø Kommune	140	Tilfredshed hos medarbejdere og virksomhed	Ja, både kursets indhold og varighed har været afgørende
TEC	Samlet set 14 kurser i forhold til B2-opkvalificering M1-M7 og Fuel Tank	Forsvaret	209		Ja. Snæver efterspørgsel gør, at det er svært at oprette og bevare kurser. Ikke muligt uden forsøget

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2018.

Som det fremgår af tabellen, er der en stor variation i antallet af kursister, der har gennemført kurserne under forsøget: På Niels Brock, som har haft det mindste antal kursister, har 11 gennemført kurser under forsøget, mens det tilsvarende antal på TEC, som har haft det største antal kursister, er 209.

I det følgende ser vi nærmere på centrale delelementer i skolernes vurderinger af deres erfaringer og resultater, herunder de elementer, der har fungeret særligt godt, samt de muligheder og udfordringer, skolerne har mødt.

Skoler, virksomheder og deltagere udtrykker tilfredshed med forsøgets rammer

Alle seks skoler, der har gennemført kurser under forsøget, udtrykker stor tilfredshed med forsøget, der giver dem en højere grad af fleksibilitet i forhold til at imødekomme virksomhedernes behov for kompetenceudvikling.

Skolerne angiver, at udbuddet af kurser med lokal tilpasning kan være ressourcekrævende i opstarts- og forberedelsesfasen. De fleste skoler er indstillet på en højere grad af forberedelse og administration, da den øgede fleksibilitet og effektivitet, som forsøget tilvejebringer, stiller dem bedre i forhold til at imødekomme kundernes efterspørgsel efter målrettet opkvalificering.

Nedenstående citat fra EUC Lillebælt illustrerer, hvordan den øgede fleksibilitet har medført et mere målrettet og responsivt udbud:

For EUC Lillebælt har det været en meget positiv mulighed og har betydet, at vi direkte og effektivt har kunnet være meget imødekommende over for virksomhedens/medarbejdernes kompetenceudviklingsbehov. Virksomheden har givetvis følt, at EUC Lillebælt inden for AMU har været mere imødekommende og løsningsorienteret, end den tidligere har oplevet – med andre ord ikke så regelstyret. Det er som uddannelsesinstitution dejligt at have flere værktøjer i værktøjsskassen i forbindelse med AMU og i samspillet med virksomhederne om kompetenceudvikling af medarbejderne.

Selvevaluering, EUC Lillebælt

Skolerne oplever endvidere, at der er stor tilfredshed blandt både virksomheder og kursusedtagere, hvilket det følgende citat er et eksempel på:

For virksomhedernes vedkommende har der været stor tilfredshed, da de har oplevet en højere grad af fleksibilitet i forhold til at kunne få det, de ønsker, i et forløb. Det gør det lettere for virksomhederne at overskue. Kursisterne har taget godt imod forløbet, da de med de endnu mere målrettede forløb bedre kan se sig selv i uddannelsen. I et specielt tilrettelagt forløb er der færre elementer, der er overflødige.

Selvevaluering, Selandia

I nedenstående tekstboks præsenteres en case, der illustrerer de muligheder, forsøget tilvejebringer. Som det fremgår af casen, har både udbyder og aftager af kurset oplevet stor tilfredshed med rammerne i forsøget, der har muliggjort udbuddet af et opkvalificeringsforløb, der indholdsmæssigt matcher det opkvalificeringsbehov, som kommunen har, og som samtidig har en varighed, der gør det muligt for kommunen at få opkvalificeret en samlet gruppe medarbejdere på samme tid.

SOSU Esbjerg: Demens – medborgerskab og civilsamfundet

Esbjerg Kommune gennemførte i 2016 et omfattende kompetenceafklaringsforløb for sine ansatte på sundheds- og omsorgsområdet med henblik på at identificere en række indsatsområder for sundheds- og omsorgsarbejdet i kommunen. Et af indsatsområderne var at opkvalificere sundhedspersonalet i forhold til pleje af borgere med demens og til at facilitere inddragelse af netværket omkring den demente borger.

På baggrund af kompetenceafklaringen og et tæt efterfølgende samarbejde med SOSU Esbjerg udviklede SOSU Esbjerg kurset Demens – medborgerskab og civilsamfundet, som bygger på uddannelsesmål fra ti forskellige AMU-kurser, og som samlet set varer ti dage. SOSU Esbjerg og Esbjerg Kommune udtrykker begge, at det uden rammerne i friinstitutionsforsøget ikke havde været muligt at sammensætte et målrettet opkvalificeringsforløb, der matchede kommunens behov, og at varigheden af den ønskede opkvalificering havde været betydeligt længere.

Undervejs i forberedelsesfasen var der et tæt samarbejde mellem konsulenter og undervisere fra SOSU Esbjerg og ledere og medarbejdere fra Esbjerg Kommune om, hvordan indhold og varighed af kurset kunne tilrettelægges med afsæt i forskellige AMU-mål og rammerne for forsøget. Der var desuden også et tæt samarbejde om, hvordan indholdet af kurset kunne tilrettelægges med afsæt i kursisternes praktiske erfaring.

Esbjerg Kommune udtrykker stor tilfredshed med den øgede fleksibilitet, som har gjort, at SOSU Esbjerg har kunnet udbyde et målrettet opkvalificeringsforløb, der i høj grad matcher kommunens efterspørgsel i forhold til både form, indhold og varighed i forbindelse med kurset. Der har været stor tilfredshed med kurset hos både medarbejderne og ledelsen, som udtrykker, at medarbejderne i højere grad end tidligere har kunnet implementere det lærte i deres daglige praksis, og at kurset har ændret medarbejdernes tilgang til det daglige arbejde med borgere med demens.

Kommunen beretter, at man tidligere har haft udfordringer med at finde kurser, der matchede medarbejdernes konkrete behov for opkvalificering, og som tog udgangspunkt i kommunens praksisnære virkelighed:

”Når vi skulle det, kunne det være, at det ikke passede på et AMU-kursus, men at det var fordelt på flere AMU-kurser. Det ville betyde, at varigheden blev rigtig mange dage. Så vi havde et behov for at lave en mere specifik, kommunetilrettet kursusform.” (Interview, Esbjerg Kommune).

Kommunen beretter desuden, at man to gange tidligere har henvendt sig til EPOS med henblik på at oprette kurser, der kunne skabe mere transfer.

Forsøget har gjort det nemmere at imødekomme virksomhedernes behov

Alle syv skoler, der har gennemført kurser under forsøget, vurderer, at de nye rammer i forsøget med lokal tilpasning af AMU-kurser har gjort det nemmere end tidligere at imødekomme virksomhedernes efterspørgsel efter målrettet opkvalificering.

Et eksempel herpå er fra TEC, som angiver, at forsøget har muliggjort en målrettet og relevant opkvalificering af en stor medarbejdergruppe:

Lokalt tilpassede kurser gør, at skolen hurtigt kan sammensætte kurser på tværs af eksisterende kurser og enkeltfag samt foretage afkortninger af kurser, sådan at deltagere og virksomheder kan få lige præcis det, som de har brug for. Konkret betyder det, at indholdet i nogle af de udviklede kurser er tilpasset en særlig målgruppe af deltagere, hvor dele af indholdet i de eksisterende enkeltfag og AMU-kurser ikke er relevant for denne målgruppe.

Selvevaluering, TEC

Et andet eksempel er SOSU Aarhus, som udtrykker, at Favrskov Kommune, som institutionen udbød kurset til, havde en konkret forespørgsel om et målrettet opkvalificeringsforløb, som havde kortere varighed end det normerede, og som kunne imødekomme kommunens aktuelle behov:

Umiddelbart var der tale om et aktuelt og akut behov for at igangsætte en udviklingsproces i organisationen, som betød, at en udviklingsvej gennem LUU mv. ville være på ca. halvdelen til to år, og da der er tale om et kommunalt indsatsområde for 2017/2018, ville processen have været alt for lang til at imødekomme behovet.

Selvevaluering, SOSU Aarhus

Det fremgår ligeledes af interviewet med en virksomhedsrepræsentant, at den øgede grad af fleksibilitet har medført, at kurset i højere grad har fokus på/tager afsæt i en praksisnær virkelighed, og at kursusforløbet er tilpasset således, at kompetencemålene går på tværs af flere kurser og kun indeholder de relevante kompetencemål, så varigheden af kurset ikke bliver unødvendigt lang.

Brugen af lokal tilpasning af AMU-mål vurderes også relevant i andre kontekster

Nogle af skolerne vurderer på baggrund af deres tidligere erfaringer såvel som erfaringer med dette forsøg, at det vil være oplagt og relevant at bruge lokal tilpasning i forhold til andre AMU-mål og andre virksomheder. SOSU Aarhus udtrykker fx:

Ja, det kunne vi sagtens – i den grad. En af de udfordringer, vi tit står over for, er, at der ofte er efterspørgsel efter et forløb, der kombinerer forskellige mål, eller at AMU-målene i højere grad tilpasses, eller at nogle af AMU-målene kan tilpasses, da kursisterne i forvejen har disse kompetencer.

Telefoninterview, SOSU Aarhus

Selandia vurderer ligeledes, at muligheden for lokal tilpasning vil være anvendelig på et overordnet niveau:

Vi vurderer fast-track-muligheden som værende meget anvendelig i AMU-systemet, da flere virksomheder kan gøre brug af specialtilpassede AMU-forløb.

Selvevaluering, Selandia

3.3 Tema 3: Markedsføring

Det sidste hovedtema i friinstitutionsforsøget er temaet markedsføring. Temaet omfatter tre undertemaer, nemlig friere markedsføring i forhold til geografisk dækningsområde, pædagogisk tilrettede målformuleringer og markedsføring uden for AMU's målgruppe. I det følgende behandler vi de tre undertemaer hver for sig.

I fire projekter er der gjort konkrete erfaringer med friere markedsføring i forhold til geografisk dækningsområde, i to projekter er der gjort erfaringer med pædagogisk tilrettede målformuleringer, og i et projekt er der gjort erfaringer med markedsføring uden for AMU's målgruppe.

Selvom der er tale om et begrænset antal projekter inden for hvert af de tre undertemaer, tegner der sig samlet set et billede af tilfredshed med de nye måder at markedsføre på. Selvom der er skoler, der har oplevet større aktivitet som følge af en mere hensigtsmæssig markedsføring geografisk og indholdsmæssigt, er erfaringerne med dette dog ikke entydige.

3.3.1 Undertema 5: Friere markedsføring i forhold til geografisk dækningsområde

Undertema 5 er tæt beslægtet med undertema 2 om friere rammer for udbud. Erfaringerne fra de to undertemaer skal derfor ses i tæt sammenhæng.

Markedsføring af AMU er en vigtig forudsætning for at give virksomheder og medarbejdere kendskab til tilbuddene i AMU, herunder hvordan AMU kan bidrage til systematisk kompetenceudvikling målrettet arbejdsmarkedets behov. Under dette tema giver friinstitutionsforsøget skolerne mulighed for at teste, om friere rammer for markedsføring af AMU i forhold til geografi kan bidrage til at gøre markedsføringen mere effektiv. Tabellen nedenfor giver et overblik over de projekter, der har fået godkendt en friere markedsføring i forhold til skolernes geografiske dækningsområde.

TABEL 3.9

Projekter om friere markedsføring i forhold til geografisk dækningsområde

Ansøger	Projekt	Afleveret selvevaluering	Har gennemført kurser under forsøget	Gennemført interview med projektleder	Gennemført interview med virksomhedsrepræsentant
Tietgen Kompetencecenter	En indgang til kompetencegivende lederuddannelse på AMU, AU og diplom (tværgående projekt)	x	x	x	x
Roskilde Tekniske Skole*	Bedre markedsføring øger tilgængeligheden til AMU	x	x	x	
UC SYD*	Projekt Plejefamiliernes Grunduddannelse (tværgående projekt)	x	x	x	
EUC Lillebælt**	Reel viden om AMU og tilpasning af de potentielle brugeres behov (tværgående projekt)	x	x		
EUC Syd/VEU Center Syd***	Automation 4.0 og intro til ny teknologi og ledelse heraf (tværgående projekt)	x		x	
Køge Handelsskole****	Markedsføring – pædagogisk tilrettede titler og målformuleringer i forbindelse med annoncering af AMU-mål				
Mercantec****	AMU i autobranschen (tværgående projekt)				
Mercantec****	Klar til fremtidens IT-kompetencer (tværgående projekt)				
Nordjyllands landbrugsskole – Lundbæk****	Markedsføring af AMU-kurser via sociale medier				

Kilde: oversigt over projekter i friinstitutionsforsøget fra STUK med EVA's registreringer.

Note: Bemærk, at der i tabellen er anført alle de projekter, der har fået dispensation i forhold til det specifikke underemne, og at de angivne krydser kun vedrører dette underemne.

* Det har ikke været muligt at finde en relevant virksomhed.

** På grund af afleveringstidspunktet for selvevalueringsrapporten har det ikke været muligt at lave opfølgende interview.

*** EUC Syd/VEU Center Syd skriver i sin selvevalueringsrapport, at det ikke er lykkedes at markedsføre kurser uden for skolernes dækningsområder.

**** Har ikke gjort brug af dispensationen.

Som det fremgår af oversigten, har otte skoler fået dispensation til at udbyde AMU uden for deres geografiske dækningsområde. Det er dog kun fire af skolerne, der har gjort konkrete erfaringer med dette.

Tabel 3.10 giver et overblik over markedsføringen af de udbudte kurser uden for dækningsområdet, skolernes vurdering af, om markedsføringen har givet en aktivitetsstigning eller ej, og koordineringen med de øvrige udbydere.

TABEL 3.10

Overblik over markedsføringen af udbudte kurser under forsøget

Ansøger	Kurser	Markedsføring	Aktivitetsstigning	Koordinering med andre udbydere
UC SYD	Low arousal, Næstved (561423, 48390-4002) Neuropædagogik, Næstved (561423, 44859-402) Neuropædagogik, Skanderborg (44859)	Brochure, medlemsblad, sociale medier (Facebook)	Ja	Nej, men det er planen fra 2018
Tietgen	Under FKB Ledelse 2250: Ledelse og samarbejde (47753) Medarbejderinvolvering (47750) Situationsbestemt ledelse (47755) Ledelse på afstand (48372) Ledelse af forandringsprocesser (43572)	AMU-kurs.dk, Ledelsesakademiets hjemmeside, Bedstpraksisledelse.dk Folder rundsendt til kommunens medarbejdere i målgruppen	Ikke endnu, men projektledelsen vurderer, at der er kommet en større interesse blandt kommuner og virksomheder	Nej, men der har været en dialog
Roskilde Tekniske Skole	FKB 2209: Lufttæthed ved nye boliger, Lufttæthed ved renovering af tagkonstruktion, Lufttæthed ved renovering af ydervægge, Sikkerhed ved arbejde med asbestholdige materialer, Personlig sikkerhed ved arbejde med epoxy og isocyanater. FKB 2642 og 2666: Der er blevet udbudt greenkeeperuddannelse og kursusmulighed generelt. Der er blevet udbudt følgende kurser inden for zoo-, forsøgs- og hobbydyr: Nomenklatur (48315) Lovgivning (48310) Velværdsvurdering (48311) Hold og salg af fisk (48317) Smittekendskab (46563) Dyreværnsloven (46556) Håndtering og transport af dyr (46558) Fodringslære ved hold af dyr (46557) Avl og genetik hos dyr (46553) Mikrobiologi ved dyrehold (46561) Adfærdsbiologi (03042) Akvariehold og akvariekendskab (46682) Berigelse og aktivering af dyr (09808) Stress hos dyr (46564) Sundhed og sygdom ved dyrehold (46565)	Fyraftensmøder, Fagblade, Brancheforeninger, 3F	Aktivitetsstigning på FKB 2209, men ikke på de to øvrige FKB'er	FKB 2209: orientering til øvrige udbydere via e-mail FKB 2642 og 2666: Tre dyre-kurser har været markedsført i samarbejde med andre udbydere
UC Lillebælt	Produktionskemi for operatører (44216) Arbejdsorganisering ved industriel produktion (2752)	www.efteruddannelse.dk og www.amukurs.dk	Det vides ikke	Kurser inden for 2752 er koordineret via VEU-Center

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2018.

Der er blandede vurderinger af, om markedsføringen uden for dækningsområdet har ført til aktivitetsstigninger. UC SYD og Roskilde Tekniske Skole har dog oplevet aktivitetsstigninger på kurser

som følge af forsøget. Hvorvidt markedsføring i et større geografisk område fører til aktivitetsstigning, kan hænge sammen med to forhold: dels styrken i markedsføringen, dels hvor konkurrence-dygtig man er på det pågældende fagområde.

En skole, der ikke har kunnet påvise nogen aktivitetsstigning, bemærker selv, at dens markedsføring har været relativt passiv. Mens en anden skole, der har haft en tydelig aktivitetsfremgang, fremhæver, at det er et fagområde, som skolen er god til, og med en passende markedsføringsaktivitet har dette ført til aktivitetsfremgang.

Der er begrænsede erfaringer med at koordinere markedsføringen af udbuddet med andre udbydere. I de to eksempler, der er på koordinering, har der ikke kunnet konstateres nogen aktivitetsstigning.

Skolerne fremhæver generelt set to særlige kvaliteter ved forsøget som årsag til at deltage. Muligheden for at markedsføre en særligt specialiseret viden uden for sit dækningsområde og muligheden for at give interesserede kunder uden for dækningsområdet en større chance for at få oprettet hold tæt på deres nærområde. Før var det svært at opnå tilstrækkeligt med tilmeldinger på baggrund af en enkelt henvendelse – med forsøget er det muligt at markedsføre, og dermed er der større sandsynlighed for at kunne oprette hold.

De skoler, der har konkrete erfaringer med forsøget, er positive over for muligheden og oplever, at forsøget har indfriet de forventninger, som de havde ved forsøgets start. De vurderer, at de ændrede vilkår for markedsføring har kunnet imødekomme behov hos virksomheder og medarbejdere, som ikke var blevet mødt før af andre udbydere. Tietgen er et eksempel på en skole, der har været meget tilfreds med forsøget:

Det er en superfin mulighed at kunne udbrede relevante fagfaglige forløb. Nu har vi i den grad fokuseret på det offentlige arbejdsmarked, hvor der er store målgrupper for AMU-uddannelserne. Det ses tydeligt, at der er et stort behov for, at uddannelsesudbuddet i højere grad lægger sig op ad de stigende krav til kompetencer og faglighed, som udviklingen generelt kræver. Derfor er der også brug for, at der nytænkes med hensyn til tilrettelæggelse og udbud. Forsøget her lever fint op til de forventninger, vi har haft.

Selvevaluering, Tietgen

3.3.2 Undertema 6: Pædagogisk tilrettede målformuleringer

For at gøre markedsføringen af AMU mere målrettet og effektiv har der været forsøg med pædagogisk tilrettede målformuleringer. Målet med dette forsøg har været, at skolerne på baggrund af en mere pædagogisk fremstilling af målene i AMU kan gøre markedsføringen mere målrettet og effektiv i forhold til målgruppen.

Forsøget giver skolerne mulighed for at markedsføre AMU med målbeskrivelser, der er omskrevet pædagogisk med henblik på at gøre markedsføringen lettere tilgængelig for den pågældende målgruppe.

Selvom de konkrete erfaringer med forsøget er meget begrænset, tegner der sig et overordnet billede af, at rammerne i forsøget giver skolerne muligheden for en mere målrettet markedsføring, og at de omskrevne målformuleringer har potentiale til at give en højere grad af klarhed, relevans og aktualitet for virksomhederne såvel som kursisterne.

Tabel 3.11 giver et overblik over projekter, der har fået dispensation til at udbyde kurser med pædagogisk tilrettede målformuleringer.

TABEL 3.11

Oversigt over projekter med pædagogisk tilrettede målformuleringer

Ansøger	Projekttitel	Afleveret selvevaluering	Konkret erfaring med at udbyde kurser under forsøget	Gennemført interview med projektleder	Gennemført interview med virksomhedsrepræsentant
Tietgen Kompetencecenter	En indgang til kompetencegivende lederuddannelse på AMU, AU og diplom (tværgående projekt)	x	x	x	x
EUC Nordvest*	Markedsføring med pædagogisk omskrivning af AMU-målbeskrivelser (tværgående projekt)	x	x	x	
EUC Lillebælt**	Reel viden om AMU og tilpasset de potentielle brugeres behov (tværgående projekt)	x	x		
EUC Syd***	Automation 4.0 og intro til ny teknologi og ledelse heraf (tværgående projekt)	x			
Mercantec****	Klar til fremtidens IT-kompetencer (tværgående projekt)				
Nordjyllands landbrugsskole – Lundbæk****	Markedsføring af AMU-kurser via sociale medier				
UC SYD****	Projekt Plejefamiliernes Grunduddannelse (tværgående projekt)				

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2018.

Note: Bemærk, at der i tabellen er anført alle de projekter, der har fået dispensation i forhold til det specifikke under-tema, og at de angivne krydser kun vedrører dette under-tema.

* Det har ikke været muligt at etablere kontakt til en relevant virksomhed.

** Selvevalueringsrapporten blev afleveret for sent i processen i forhold til at gennemføre interview.

*** Projektleder er blevet interviewet om andet under-tema.

**** Har ikke gjort brug af dispensationen.

Som det fremgår af tabel 3.11, har tre af de syv skoler, der har fået dispensation til at markedsføre med pædagogisk tilrettede målformuleringer, konkrete erfaringer med forsøget. Der er gennemført interview med to projektledere fra hhv. Tietgen Kompetencecenter og EUC Nordvest samt ét interview med en virksomhedsrepræsentant fra en virksomhed, der har deltaget i et kursus hos Tietgen Kompetencecenter.

To af skolerne, EUC Lillebælt og Tietgen Kompetencecenter, har erfaringer med at gennemføre kurser med pædagogisk tilrettede målformuleringer, mens EUC Nordvest ikke har gennemført kurser under forsøget – EUC Nordvest har trods bestræbelser og øget interesse ikke fået et tilstrækkeligt antal tilmeldinger til at kunne afvikle kurserne.

Tabel 3.12 nedenfor giver et overblik over kurser, der er udbudt med pædagogisk tilrettede målformuleringer, herunder skolernes vurdering af, om forsøget har givet en aktivitetsstigning.

TABEL 3.12

Oversigt over kurser med pædagogisk tilrettede målformuleringer

Ansøger	Kurser	Aktivitetsstigning	Bedre mulighed for at nå nye målgrupper?
EUC Nordvest	Lederens værktøjer til at forebygge stress (41387) Ledelse af innovationsprocesser (47472)	Nej. Skolen har oplevet en stigning i antal interesse-tilkendegivelser, men ikke i tilstrækkeligt omfang til at kunne oprette hold	Ja
Tietgen Kom-petencecenter	fkb ledelse 2250 og følgende mål er markedsført med tilrettede målformuleringer: Ledelse og samarbejde (47753) Medarbejderinvolvering (47750) Situationsbestemt ledelse (47755) Ledelse på afstand (48372) Ledelse af forandringsprocesser (43572)	Ikke undersøgt endnu, men man er ved at udvikle lignende forløb med andre virksomheder	Ja, højere grad af identifikation, genkendelse, relevans og aktualitet
EUC Lillebælt	Produktionskemi for operatører (44216) Arbejdsorganisering ved industriel produktion (2752)	Ikke undersøgt	Ja, ikke-uddannelsesparate medarbejdere

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2018.

Som det fremgår af tabel 3.12, er der ingen klare indikationer på, at dette forsøg har medført en aktivitetsstigning, idet det kun er EUC Nordvest, der angiver at have oplevet en stigende interesse som følge af forsøget – dog uden at det har været tilstrækkeligt til at kunne oprette et hold. Der er derimod indikationer på, at muligheden for at omskrive målformuleringerne kan medføre en mere effektiv og målrettet markedsføring for skolerne.

Alle tre skoler giver udtryk for, at forsøget med at foretage pædagogiske tilretninger af målformuleringerne har givet dem mulighed for i højere grad at målrette deres markedsføring i forhold til virksomhedernes behov, og at erfaringerne med mulighederne i forsøget har været positive.

Skolerne beskriver, at de i forsøget har forsøgt at tilrette målformuleringer, så de passer bedre til virksomhedernes og medarbejdernes behov for opkvalificering.

EUC Lillebælt angiver i selvevalueringen, at målformuleringerne er anvendt i ”samspil med virksomheders og branchers kursusbeskrivelser, så det matcher de termer, som anvendes i dagligdagen på virksomheden og inden for branchen”. Tietgen Kompetencecenter udtrykker, at målformuleringerne er blevet tilrettet og sprogligt moderniseret med henblik på at sikre en bedre overensstemmelse mellem udbuddet og deltageres og virksomhedernes forudsætninger og ønsker til kompetenceudvikling.

De to skoler, der har gennemført kurser under forsøget, Tietgen og EUC Lillebælt, vurderer således, at det har ført til, at udbuddets målformuleringer i højere grad passer til virksomhedens behov og ønsker. De to skoler vurderer også, at følelsen af større relevans, aktualitet og klarhed i målformuleringerne fører til, at deltagerne er bedre forberedt og mere interesserede ved kursusstart, og at dette medfører et større udbytte af kurserne.

De to skoler, der har gennemført kurserne under forsøget, Tietgen og EUC Lillebælt, forventer, at forsøget vil medvirke til en aktivitetsstigning. EUC Lillebælt angiver, at forsøget allerede har været medvirkende til en aktivitetsstigning – dog uden at angive, hvordan denne stigning har set ud – mens Tietgen angiver, at man er i dialog med nye virksomheder om at gennemføre lignende forløb. EUC Nordvest angiver ligeledes, at forsøget har medvirket til en større interesse fra virksomheder, men at det på trods af dette ikke har været muligt at få et tilstrækkeligt antal deltagere til at kunne oprette kurserne.

3.3.3 Undertema 7: Markedsføring uden for AMU's område

Det sidste undertema under hovedtemaet markedsføring er markedsføring uden for AMU's målgruppe. Forsøget giver skolerne mulighed for at markedsføre AMU uden for AMU's målgruppe, dvs. personer med en videregående uddannelse.

Som det fremgår af tabel 3.13 nedenfor, er der meget begrænset erfaring med dette forsøg. Det er således kun én skole, Tietgen Kompetencecenter, der har udbudt og gennemført kurser under forsøget. Der er gennemført interview med både en projektleder fra Tietgen Kompetencecenter og en repræsentant fra den kommune, hvis medarbejdere har gennemført det AMU-forløb, som Tietgen Kompetencecenter har udbudt.

Tietgen Kompetencecenter vurderer overordnet set, at der er et potentiale i at udbyde AMU til personer uden for AMU's målgruppe – for skolerne såvel som virksomhederne og deltagerne i og uden for AMU's målgruppe. Gladsaxe Kommune udtrykker overordnet set tilfredshed med muligheden i forsøget, da AMU-forløbet har givet medarbejderne med en videregående uddannelse, der har begrænset ledelseserfaring, en praksisnær introduktion til ledelse, som de kunne bygge videre på i det videregående system.

TABEL 3.13

Projekter med friere markedsføring i forhold til AMU's målgruppe

Ansøger	Projekttitel	Afleveret selvevaluering	Har gennemført kurser under forsøget	Gennemført interview med projektleder	Gennemført interview med virksomhedsrepræsentant
Tietgen Kompetencecenter	En tilgang til kompetencegivende lederuddannelse på AMU, AU og diplom (tværgående projekt)	x	x	x	x

Kilde: selvevalueringer fra skolerne, EVA 2018.

Note: Bemærk, at der i tabellen er anført alle de projekter, der har fået dispensation i forhold til det specifikke undertema, og at de angivne krydser kun vedrører dette undertema.

Tabel 3.14 nedenfor giver et overblik over kurser, der er udbudt og gennemført med friere markedsføring uden for AMU's målgruppe.

TABEL 3.14

Oversigt over kurser med udbudt uden for AMU's målgruppe

Ansøger	Kurser
Tietgen Kompetencecenter	Ledelse og samarbejde (47753) Medarbejderinvolvering (47750) Situationsbestemt ledelse (47755) Ledelse på afstand (48372) Ledelse af forandringsprocesser (43572)

Tietgen Kompetencecenter vurderer, at AMU med sin praksisnære undervisningsform appellerer til en bredere målgruppe, herunder også personer med en videregående uddannelse, der har begrænset ledelseserfaring og/eller er borgernære ledere. Tietgen Kompetencecenter vurderer endvidere på baggrund af forsøget, at denne gruppe af deltagere på baggrund af deres uddannelse kan bidrage positivt til det generelle undervisningsmiljø og forøge udbyttet for de øvrige deltagere.

Gladsaxe Kommune vurderer derimod, at det var den tætte kobling til praksis og det integrerede forløb med det vertikale løft til kurser på akademisk niveau samt deltagernes begrænsede ledelseserfaring, der var afgørende for denne gruppes deltagelse i AMU-forløbet – kommunens vurdering er, gruppen næppe ville have deltaget i AMU-forløbet uden overbygningen på akademisk niveau.

3.3.4 Samlet vurdering og analyse inden for temaet

Skolerne er generelt set positive i deres vurdering af potentialet i at markedsføre AMU-kurser uden for eget dækningsområde og i vurderingen af betydningen af pædagogisk tilrettede målformuleringer.

Vurderingerne baserer sig dog på erfaringer fra et begrænset antal skoler: I fire projekter er der gjort konkrete erfaringer med friere markedsføring i forhold til geografisk dækningsområde, i to projekter er der gjort erfaringer med pædagogisk tilrettede målformuleringer, og i et projekt er der gjort erfaringer med markedsføring uden for AMU's målgruppe.

Erfaringerne fra forsøget i forhold til de tre undertemaer kan sammenfattes til følgende:

For det første, at muligheden for at markedsføre mere specialiserede kurser rettet mod små brancher uden for eget dækningsområde kan give en større volumen til gavn for både skoler og virksomheder.

For det andet, at mere målrettede formuleringer af AMU-målene i forbindelse med markedsføringen kan styrke dialogen med virksomhederne, der får lettere ved at se sig selv i AMU-udbuddene. Det er dog på det foreliggende grundlag vanskeligt at fastslå, hvilken reel betydning de omskrevne målformuleringer har for virksomhederne – og om omskrivningerne som sådan har væsentlig betydning for kursusaktiviteten.

For det tredje, at markedsføring uden for AMU's målgruppe har et vist potentiale, måske især når det kobles til uddannelsesstilbud på videregående niveau. Det er dog et meget begrænset erfaringsgrundlag, der er for at vurdere størrelsen af dette potentiale.

4 Del 2: Evaluering af forsøg med kollektiv afkortning

I dette kapitel præsenteres resultaterne fra evalueringen af forsøget med kollektiv afkortning.

Forsøget med kollektiv afkortning er et toårigt forsøg, der gennemføres i årene 2017-18. Forsøget giver skolerne mulighed for at afkorte en række udvalgte AMU-kurser (i 2017 114 kurser fordelt på ni efteruddannelsesudvalg), under forudsætning af at kurserne afsluttes med en afprøvning af deltagergruppens målopfyldelse. I den forbindelse har efteruddannelsesudvalgene kunnet søge om udvikling af test og læreruddannelse til de udvalgte AMU-kurser, der indgår i forsøget.

Evalueringen af forsøg med kollektiv afkortning er gennemført som en survey rettet mod de erhvervsskoler, der udbyder uddannelser, som fremgår af AMU-bekendtgørelsens bilag 1. STUK har leveret en liste med i alt 62 skoler, som har været populationen for denne survey. Disse skoler har alle modtaget et link til et spørgeskema.

I alt 26 skoler har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 42 %. Kun én af disse respondenter har gjort brug af kollektiv afkortning.

I det følgende gennemgår vi de indsamlede erfaringer fra forsøget. Vi starter med at præsentere de erfaringer, der er gjort på den skole, der har gennemført kurser under forsøget, hvorefter vi gennemgår årsagerne til skolernes manglende deltagelse i forsøget.

4.1 Erfaringer fra én skole

På den skole, der har gennemført kurser under forsøget med kollektiv afkortning, har 51 kursister gennemført kurserne fordelt på følgende fire kurser under efteruddannelsesudvalget for handel, administration, kommunikation og ledelse (HAKL):

- Placering af resultat- og balancekonti (45965)
- Udarbejdelse af projektrapporter (45989)
- Lederens konflikthåndtering og vanskelige samtaler (47752)
- Mødeledelse (47754).

Skolens overordnede vurdering er, at det ikke er alle AMU-kurser, der er velegnede til afkortning, og at der kan være en række udfordringer forbundet med at afkorte kurser, som fx har fokus på personlig udvikling.

Derudover vurderer skolen:

- At de anvendte test kun i mindre grad giver et dækkende billede af kursisternes læringsudbytte

- At brugen af test har medført en mindre grad af utilfredshed og utryghed hos deltagerne.
- At lærerne har de nødvendige kompetencer til at anvende test som led i undervisningen
- At kursisterne ikke har haft problemer med at deltage i test på grund af manglende IT-færdigheder
- At kursisterne i mindre grad har haft problemer med at deltage i test på grund af manglende læsefærdigheder
- At brugen af test ikke har medført nye udgifter for skolen.

4.2 Årsager til skolernes manglende deltagelse i forsøget

I det følgende zoomer vi ind på årsagerne til skolernes manglende deltagelse i forsøget. Der er dog meget, der peger på, at det endnu er for tidligt at evaluere rammerne og anvendeligheden af forsøget i dets fulde omfang, da efteruddannelsesudvalgene og skolerne stadig er i gang med udviklingsarbejdet, og fordi der endnu er et sparsomt datamateriale til rådighed.

Tabel 4.1 viser skolernes begrundelser for, at de har valgt ikke at gennemføre kurser under forsøg med kollektiv afkortning. Skolernes besvarelser giver en række indikationer på den manglende aktivitet, selvom resultaterne fra surveyen skal tolkes med visse forbehold grundet de begrænsede erfaringer med forsøget.

TABEL 4.1

Skolernes begrundelser for, at de ikke har valgt at gennemføre kurser under forsøg med kollektiv afkortning (n = 25)

	Antal	Procent
Virksomhederne har ikke været interesseret i afkortningen	12	48 %
Skolen har vurderet, at deltagerne ikke havde forudsætninger for afkortning	8	32 %
Skolen har ikke fundet det attraktivt med afkortning	8	32 %
Virksomhederne kender ikke muligheden for afkortning	5	20 %
Vi har ikke været opmærksom på forsøget	2	8 %
Ved ikke	3	12 %
Total	38	150 %

Kilde: survey blandt AMU-udbydere

Note: Skolerne har haft mulighed for at vælge mere end én svarmulighed.

Som det fremgår af tabel 4.1, vurderer halvdelen af skolerne (48 %), at virksomhederne ikke har været interesseret i afkortning, mens hver tredje skole (32 %) peger på, at deltagerne ikke har haft forudsætninger for afkortning, og/eller at skolen ikke har fundet det attraktivt med afkortning. Endelig angiver hver femte skole (20 %), at virksomhederne ikke kender til muligheden for afkortning.

Samlet set giver datamaterialet anledning til nedenstående tre forklaringer på den manglende anvendelse af muligheden for at gennemføre kurser under forsøg med kollektiv afkortning.

For det første er det en helt ny ordning, der kræver, at de enkelte efteruddannelsesudvalg gennemfører et udviklingsarbejde, før skolerne kan gennemføre kurser under forsøget. En af besvarelserne i surveyen understreger denne pointe, idet det fremgår af besvarelsen, at kurserne og afprøvningen i høj grad havde til formål at teste validiteten af de udarbejdede skriftlige test, og at der blev identificeret en række fejl og mangler i de anvendte test. Når efteruddannelsesudvalgene har færdiggjort deres udviklingsarbejde, kræver det desuden også, at kendskabet til muligheden udbredes og vinder indpas blandt udbydere såvel som virksomheder.

For det andet kan det skyldes, at nogle skoler ikke finder muligheden attraktiv. Som det fremgår af tabel 4.1, angiver en tredjedel (32 %) af skolerne, at de ikke finder afkortningen attraktiv. Den manglende interesse fra skolernes side kan være forårsaget af, at der kan være en større administrativ opgave forbundet med at gennemføre kurser med afkortning, som nogle skoler også angav i forbindelse med deres vurderinger af muligheden for kollektiv afkortning i friinstitutionsforsøget. Det, at forsøget stadig er i udviklingsfasen, kan dog også have betydning for, at så stor en andel af skolerne ikke finder ordningen attraktiv.

For det tredje kan det være forårsaget af virksomhedernes manglende interesse i afkortningen. Halvdelen af skolerne (48 %) angiver, at virksomhederne ikke har været interesseret i afkortningen, mens hver femte skole (20 %) angiver, at virksomhederne ikke har kendskab til forsøgets rammer. Det er dog uvist, om disse vurderinger er et resultat af konkrete henvendelser til og fra virksomheder.

De lovgivningsmæssige rammer for forsøget

De følgende to paragraffer i AMU-bekendtgørelsen fastslår, hvornår og under hvilke forhold en skole kan afkorte AMU-forløb, samt forudsætningerne for udstedelse af uddannelsesbeviser.

§ 17, stk. 8: "Hvis det er beskrevet over for uddannelsesstedet, at en gruppe på mindst tre deltagere i en uddannelse optaget på bilag 1 til denne bekendtgørelse i forvejen har haft anledning til at erhverve kompetencer svarende til visse af uddannelsens centralt godkendte handlingsorienterede mål, kan et uddannelsessted uden en forudgående konkret vurdering af den enkelte deltagers forudsætninger, jf. stk. 2, 1. pkt., afkorte uddannelses-tiden ved alene at tilrettelægge undervisning for disse deltagere i resten af målene. Undervisningen skal gennemføres inden for den i bilaget angivne periode."

§ 21: "Hvis uddannelsesstedet i medfør af § 17, stk. 8, har afkortet uddannelses-tiden for en uddannelse optaget på listen i bilag 1, forudsætter udstedelse af uddannelsesbevis, at uddannelsesstedet med udgangspunkt i den enkelte deltagers gennemførelse af den af efteruddannelsesudvalget udviklede test anser de centralt godkendte handlingsorienterede mål for uddannelsen for opfyldt."

Appendiks A – Oversigt over projekter i forsøget

TABEL 4.2

Projekter i friinstitutionsforsøget

Ansøger	Projekt	Afleveret Selvevalueringsrapport	Interview med projektleder	Interview med virksomhedsrepræsentant
AMU Nordjylland	Fokus på serviceturisme	x	x	x
AMU Nordjylland	Styrket efteruddannelse til transportbranchen	x		
AMU SYD	Fleksibilitet i AMU, kollektiv afkortning – lastsikring og stuvning af gods 45310, ergonomi 40392 og efteruddannelse af erfarne truckførere 46893	x	x	x
AMU-Vest	Implementering af full-service-koncept	x	x	x
Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole	Kollektiv afkortning			
Dalum Landbrugsskole	Lettere adgang til AMU-kurser	x	x	x
EUC Lillebælt	Reel viden om AMU og tilpasset de potentielle brugeres behov (tværgående projekt)	x		
EUC Nordvest	1) Nem tilmelding for små virksomheder 2) Markedsføring med pædagogisk omskrivning af AMU-målbeskrivelser (tværgående projekt)	x	x	x
EUC Syd	Automation 4.0 og intro til ny teknologi og ledelse heraf (tværgående projekt)	x	x	
Handelsfagskolen	Kollektiv afkortning	x		
Køge Handelskole	Markedsføring – Pædagogisk tilrettede titler og målformuleringer i annoncering af AMU-mål	x		
Mercantec	AMU i autobranchen (tværgående projekt)		x	
Mercantec	Klar til fremtidens IT-kompetencer (tværgående projekt)	x	x	
Niels Brock	Den Grundlæggende Lederuddannelse med ECTS-point, blended learning og case-/testarbejde (tværgående projekt)	x	x	

Ansøger	Projekt	Afleveret Selvvalue- ringsrap- port	Interview med projektleder	Interview med virksom- heds- repræsen- tant
Nordjyllands landbrugsskole – Lundbæk	Markedsføring af AMU-kurser via sociale medier og fleksibilitet og ny brugervenlig tilgang til AMU-kurser	x	x	
Roskilde Tekni- ske Skole	Bedre markedsføring øger tilgængeligheden til AMU	x	x	
Selandia, nu ZBC	Selandia – kollektiv afkortning	x		
Selandia, nu ZBC	Selandia – lokal tilpasning	x	x	
Selandia, nu ZBC	Selandia – tilmeldingsprocedurer	x	x	
Social- og Sund- hedsskolen Es- bjerg	Netværksinddragelse – demens	x		
SOSU Sjælland	Markedsføring af demensvejlederuuddannelsen i hele landet	x	x	x
SOSU Sjælland, nu ZBC	Kollektiv afkortning af kompetenceudviklings- forløb, psykiatri og pædagogisk (KUPP-forløb) Markedsføring af kompetenceudviklingsforløb, psykiatri og pædagogisk (KUPP-forløb) (tvær- gående projekt)	x	x	
SOSU Aar- hus/Østjylland	Lokal tilpasset kompetenceudvikling for dag- plejere	x		
TEC	Bedre virksomhedsservice	x	x	x
TEC	Fleksibel og hurtig efteruddannelse på flyvedli- geholdelsesområdet og transportlogistikud- dannelserne			
Tietgen Kompe- tencecenter	En indgang til til kompetencegivende lederud- dannelse på AMU, AU og diplom (tværgående projekt)	x	x	x
Tradium	Fra AMU til AU	x		
UC SYD	Projekt Plejefamiliernes Grunduddannelse (tværgående projekt)	x	x	
Aalborg Handels- skole	Teknisk anvendelse af et IT-bogføringssystem			
I alt 29 projekter		25	18	8

Note: Bemærk, at afkrydsningen refererer til slutevalueringen.

Appendiks B – Spørgeguide til selvevaluering

Nedenfor ses spørgeguiden til selvevaluering delt op på de syv undertemaer.

Undertema 1: Kollektiv afkortning under temaet fleksibilitet i AMU

(Forventet omfang: cirka 3,5 sider)

Spørgsmål	Svar
Beskrivende spørgsmål:	
1 Hvilke afkortninger har der været på hvilke kurser? ⁴ Oplisting: For afholdte kurser i forsøgsperioden, hvor en gruppe eller et helt hold har fået afkortet deres varighed kollektivt, noteres: • Arbejdsmarkedsuddannelsens navn • Den afkortede varighed • Den normerede varighed • Hvor kom deltagerne fra (virksomhed, jobcenter mv.)? • Det samlede antal kursister på kurset, der fik afkortet deres kursusvarighed kollektivt/som gruppe.	
2 Hvordan har I planlagt de afkortede forløb i dialog med deltagerne arbejdsplads, og herunder hvilke/hvor detaljerede informationer lå til grund for fastlæggelsen af varighed og indhold i det afkortede kursus?	
3 Hvem foreslog afkortningen?	
Vurderende spørgsmål:	
4 Hvordan har tilfredsheden med kurserne været blandt medarbejdere og virksomheder? (Tilbagemeldinger og kommentarer fra Viskvalitet.dk kan supplere svaret).	
5 Har de afkortede forløb kunnet imødekomme et behov hos virksomheder for medarbejdere, som ikke kunne imødekommes under de gældende regler, hvor afkortning sker individuelt og efter en konkret afklaring?	
6 Hvordan har dialogen forud for aftalen om kollektiv afkortning fungeret i forhold til at ramme kursuslængde og indhold rigtigt?	
7 Hvordan var jeres forventninger til forsøget med kollektiv afkortning, og hvordan vil I på den baggrund vurdere resultaterne af ordningen, både fordele og ulemper?	

⁴ Styrelsen har ikke ved hjælp af egne data mulighed for at identificere og isolere kollektivt afkortede aktiviteter.

Særskilt skema om de afsluttende test i forbindelse med kollektiv afkortning

Spørgsmål	Svar
Beskrivende spørgsmål:	
1 Hvordan tester I? (Hjemmelavede spørgeskemaer, multiple choice, praktiske opgaver).	
2 Hvordan har I vurderet testresultaterne? (Fx brug af bestemte retningslinjer, den enkelte lærer har selv vurderet, m.m.)	
3 Hvordan bruger I testene i forbindelse med bevisudstedelsen? (Fører et positivt testresultat fx automatisk til udstedelse af et bevis?).	
4 Har brugen af test medført nye udgifter, fx til licenser, eller ekstra tidsforbrug?	
5 Hvor meget undervisningstid er der brugt på at teste?	
6 Hvordan er lærerne blevet forberedt på at skulle teste, bedømme testresultater samt udstede beviser på denne baggrund?	
7 Hvordan har deltagerne reageret på at blive testet?	
Vurderende spørgsmål:	
8 Giver testen et dækkende billede af deltagernes læringsudbytte (både teoretiske og praktiske færdigheder)?	
9 Hvordan påvirkes undervisningen af test?	
10 Har lærerne de nødvendige kompetencer til at bruge test?	

Undertema 2: Friere rammer for udbud under temaet fleksibilitet i AMU

(Forventet omfang: cirka 1 side)

Spørgsmål	Svar
Beskrivende spørgsmål:	
1 Hvilke kurser har været udbudt uden for skolens dækningsområde i forsøgsperioden? (Nævn navnet på kurset, og hvor det er blevet udbudt uden for skolens dækningsområde).	
2 Hvad er begrundelsen for, at disse kurser er valgt?	
3 Hvor har kurserne været markedsført?	
4 Er aktiviteten steget som følge af forsøget?	
5 Har udbuddet været koordineret med andre udbydere?	
Vurderende spørgsmål:	
6 Hvordan har I oplevet reaktioner fra de øvrige udbydere på jeres ændrede praksis?	
7 Har det ændrede udbud kunnet imødekomme behov hos virksomheder og medarbejdere, som ikke kunne imødekommes af andre udbydere?	
8 Hvordan vil I samlet set vurdere de nuværende erfaringer og resultater med friere rammer for udbud set i lyset af jeres forventninger?	

Undertema 3: Hjælp til tilmelding under temaet fleksibilitet i AMU

(Forventet omfang: cirka 1 side)

Spørgsmål:	Svar:
Beskrivende spørgsmål:	
1 Hvor stor har efterspørgslen været efter hjælp til tilmelding i forsøgsperioden i forhold til tidligere, hvor skolerne skulle opkræve betaling for ydelsen?	
2 Hvor mange virksomheder har I ydet hjælp til tilmelding i forsøgsperioden? (Angiv et skøn, hvis det præcise antal ikke kendes).	
3 På hvilke (typer) kurser, og hvilke (typer) kunder har I typisk ydet hjælp til tilmelding?	
4 Har forsøget resulteret i en højere aktivitet på skolen? (Sæt gerne tal på, hvis det er muligt).	
Vurderende spørgsmål:	
5 Hvordan vil I samlet set vurdere de nuværende erfaringer med og resultater af hjælp til tilmelding set i lyset af jeres forventninger?	

Undertema 4: Lokal tilpasning af AMU-kurser på fast-track under temaet kvalitet i AMU

(Forventet omfang: cirka 3 sider)

Spørgsmål:	Svar:
Beskrivende spørgsmål:	
1 Hvilke kurser har I udviklet og afholdt?	
2 Hvor mange kursister har deltaget på de udviklede kurser i forsøgsperioden?	
3 Hvilke virksomheder kommer kursisterne fra?	
4 Hvad har baggrunden været for udviklingen af kurserne?	
5 Har I samarbejdet med konkrete virksomheder om udvikling og gennemførelse af kurser med lokal tilpasning? Beskriv kort samarbejdet.	
Vurderende spørgsmål:	
6 Hvilke erfaringer har I gjort jer med at tilrettelægge undervisningen på lokalt tilpassede kurser, herunder: Har der været særlige udfordringer?	
7 Hvordan har tilfredsheden været blandt virksomheder og medarbejdere med de afholdte kurser? Tilbagemeldinger og kommentarer fra Viskvalitet.dk kan supplere svaret.	
8 Kunne det kompetenceudviklingsbehov, som kurserne har opfyldt, have været opfyldt, ved at efteruddannelsesudvalget havde udviklet en ny uddannelse, fx på baggrund af en henvendelse fra jer? Hvis nej, hvorfor ikke?	
9 Hvordan vil I samlet set vurdere de nuværende resultater og erfaringer med udvikling og gennemførelse af fast-track-kurser set i lyset af jeres forventninger?	

Undertema 5: Friere markedsføring i forhold til geografisk dækningsområde under temaet markedsføring

(Forventet omfang: cirka 1 side)

Såfremt skolen har dispensation til friere udbud i forhold til geografisk dækningsområde (undertema 2), behøver I kun udfylde skemaet under undertema 2.

Spørgsmål:	Svar:
Beskrivende spørgsmål:	
1 Hvilke kurser har været markedsført uden for skolens dækningsområde i forsøgsperioden?	
2 Hvad er begrundelsen for, at disse kurser er valgt?	
3 Hvor har kurserne været markedsført?	
4 Er aktiviteten steget på de pågældende kurser som følge af forsøget?	
5 Har markedsføringen været koordineret med andre udbydere?	
Vurderende spørgsmål:	
6 Hvordan har I oplevet reaktioner fra de øvrige udbydere på jeres ændrede markedsføring?	
7 Har de ændrede vilkår for markedsføring kunnet imødekomme behov hos virksomheder og medarbejdere, som ikke kunne imødekommes af andre udbydere?	
8 Hvilke resultater og erfaringer har I samlet set på nuværende tidspunkt med friere rammer for markedsføring set i lyset af jeres forventninger?	

Undertema 6: Pædagogisk tilrettede målformuleringer under temaet markedsføring

(Forventet omfang: cirka 1 side)

Spørgsmål:	Svar:
Beskrivende spørgsmål:	
1 Hvilke kurser har været markedsført med tilrettede målformuleringer?	
2 Hvorfor er målformuleringerne blevet tilrettet, og hvad karakteriserer tilrettelserne?	
3 Er aktiviteten steget på de pågældende kurser som følge af forsøget?	
4 Har I kunnet nå ud til nye målgrupper med de omskrevne målformuleringer?	
Vurderende spørgsmål:	
5 Hvilke erfaringer og resultater har I samlet set på nuværende tidspunkt med omskrivning af kursernes målformuleringer set i lyset af jeres forventninger?	

Undertema 7: Markedsføring uden for AMU's målgruppe under temaet markedsføring

(Forventet omfang: cirka 1 side)

Spørgsmål:	Svar:
Beskrivende spørgsmål:	
1 Hvilke kurser har været markedsført til hvilke målgrupper?	
2 Hvordan er markedsføringen foregået?	
3 Har skolen haft flere deltagere uden for AMU-målgruppen end før som følge af markedsføringen, og er der særlige grupper, der har efterspurgt kurser?	
4 Hvis det er muligt, angiv da venligst antal deltagere uden for målgruppen på de gennemførte forløb.	
Vurderende spørgsmål:	
5 Hvilke erfaringer og resultater har I samlet set på nuværende tidspunkt med at markedsføre uden for AMU-målgruppen set i lyset af jeres forventninger?	

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk